

เธอคือ
โพธิสัตว์

ว.วชิรเมธี

ขอให้เธอเบิกบานกับการรับใช้เพื่อนมนุษย์

“

สนุโต สตุตทหิต รตา
คนดีเบิกบานในการรับใช้เพื่อนมนุษย์

”

เธอคือโพธิสัตว์ ว.วชิรเมธี

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ จำนวนพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ว.วชิรเมธี

เธอคือโพธิสัตว์

กรุงเทพฯ : สถาบันวิมุตตยาลัย ๒๕๕๔

๑๒๘ หน้า

จัดพิมพ์โดย

สถาบันวิมุตตยาลัย

เลขที่ ๗/๙-๑๘ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๘ ถนนอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย
กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๒-๙๑๒๓ โทรสาร ๐-๒๔๒๒-๙๑๒๘
E-mail : dhammatoday@com www.dhammatoday.com

แยกสีและพิมพ์ที่

สายธุรกิจโรงพิมพ์ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๖๕/๑๖ ถนนชัยพฤกษ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๒-๙๐๐๐, ๐-๒๔๘๒-๑๐๑๐ โทรสาร ๐-๒๔๓๓-๒๗๔๒

สงวนลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิมุตตยาลัย

คำปรารภ

ตามคติพระพุทธศาสนาสายเถรวาท **พระโพธิสัตว์** หมายถึง บุคคลผู้อยู่ในระหว่างการทำเพ็ญบารมีเพื่อจะได้ตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคต ระหว่างที่กำลังบำเพ็ญบารมีนี้พระโพธิสัตว์จะมีอุดมคติอยู่ประการหนึ่งนั่นคือการ **“มีความเมตตาในการรับใช้เพื่อนมนุษย์”** ดังนั้น ไม่ว่าพระโพธิสัตว์จะถือกำเนิดในสภาพชีวิตแบบไหนก็ตาม สิ่งหนึ่งซึ่งจะเป็นลักษณะพิเศษอันขาดไม่ได้ของพระโพธิสัตว์ก็คือ พระโพธิสัตว์จะอุทิศตนช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ

นิทานชาดกกว่า ๕๐๐ เรื่อง คือตัวอย่างแห่งการอุทิศตนช่วยเหลือผู้อื่นของพระโพธิสัตว์ทั้งสิ้น ลองจินตนาการถึงนิทานชาดกที่เราชาวพุทธไทยคุ้นเคย อย่างเช่น เรื่องพระเวสสันดร (พระชาติแห่งการให้อันยิ่งใหญ่ = ต้นแบบของบุคคลผู้มีจิตสำนึกสาธารณะหรือ Service Mind, Social Service, Public Service, CSR) เรื่องพญากวางทองโพธิสัตว์ (ผู้นำที่เป็นนักเสียสละเพื่อส่วนรวม) เป็นต้น ก็จะพบว่าปฎิทาของพระโพธิสัตว์ก็คือ ไม่ว่าจะเกิดเป็นอะไรอยู่ในสภาพชีวิตแบบไหนขอให้ได้น้อมตนลงรับใช้ผู้อื่นก็มีความสุขแล้ว

ข้อที่น่าสังเกตก็คือ พระโพธิสัตว์ยินดีช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่ต้องรอให้ตนได้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสียก่อน กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ไม่ต้องรอให้ตนตีพร้อมบริบูรณ์จึงจะคิดถึงการช่วยเหลือสังคม หากแต่ตนพร้อมแค่นั้นก็ช่วยไปตามแต่ศักยภาพในขณะนั้นก็ได้

“ความเมกบานในการรับใช้เพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์”

นี่คืออุดมคติและปฏิปทาของพระโพธิสัตว์

ส่วนคติพระพุทธานุศาสนายามหาญาณถือกันว่าใครๆ ก็เป็นพระโพธิสัตว์ได้ และพระโพธิสัตว์นั้นมีอุดมคติว่ายินดีจะช่วยเหลือให้คนทั้งโลกพ้นทุกข์ให้สิ้น จากนั้นตนเองจึงจะคิดถึงการบรรลุพระนิพพานเป็นคนสุดท้าย หรือในอีกความหมายหนึ่งก็คือขอช่วยคนทั้งโลกให้พ้นทุกข์เสียก่อน จากนั้นจึงค่อยคิดถึงประโยชน์สุขของตัวเองภายหลัง

ความแตกต่างกันก็คือ

ตามคติพุทธแบบเถรวาทพระโพธิสัตว์มีเพียงพระองค์เดียว

ตามคติพุทธแบบมหายานพระโพธิสัตว์มีนับไม่ถ้วน แต่ความเหมือนกันก็คือพระโพธิสัตว์ล้วนมีหัวใจที่เต้นเพื่อคนอื่น

หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า
“หัวใจที่เต้นเพื่อคนอื่นคือหัวใจของการเป็น
พระโพธิสัตว์”

จากความหมายอุดมคติปฏิบัติทางของพระโพธิสัตว์
ที่กล่าวมานั้น ทำให้เราได้ข้อสรุปประการหนึ่งว่าใคร ๆ
ก็มีอุดมคติและดำเนินอยู่บนวิถีของพระโพธิสัตว์ได้
ใคร ๆ ก็เป็นพระโพธิสัตว์ได้ และประการสำคัญ การเป็น
พระโพธิสัตว์ไม่ได้ถูกจำกัดด้วยกรอบเวลา หรือจำกัด
ด้วยกรอบแห่งความเป็นปัจเจกบุคคลเสมอไป (ตามคติ
มหายาน)

ปู่ชุนคนธรรมดาที่มีความเบิกบานในการรับใช้
เพื่อนมนุษย์ คือ พระโพธิสัตว์บนดิน

คือ พระโพธิสัตว์ของวันนี้

หากเรานิยามพระโพธิสัตว์อย่างที่กล่าวมานี้ในปี
๒๕๕๔ ก็เป็นปีที่มีพระโพธิสัตว์มาอุบัติในเมืองไทยมาก
ที่สุดอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน เพราะในปีดังกล่าวนี้
ไทยทั้งประเทศต้องประสบโศกนาฏกรรมมหาอุทกภัย
ใหญ่หลวงนับจากเหนือจรดใต้ ความเสียหายมากมาย
เกินประมาณ

ท่ามกลางเวลาแห่งความโศกาดูรณ์ี้ ประชาชน
คนไทยเรื่อนหมื่นเรือนแสนได้อุทิศตนช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

อย่างไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยากตรากตรำ จนมวลแห่งน้ำใจของพระโพธิสัตว์บนดินเหล่านี้กลายเป็นน้ำทิพย์ขลอมใจที่ช่วยทำให้ผู้ประสบทุกข์ภัยจากมวลน้ำมึมหิม่าพลอยรู้สึกยินดีปรีดาและมีความหวังกำลังใจ เกิดความเชื่อมั่นว่า ถึงอย่างไรเมืองไทยก็ยังนำอยู่ เพราะมองไปทางไหนคนไทยก็ไม่ทิ้งกัน

พระโพธิสัตว์บนดินเหล่านี้คือวีรบุรุษวีรสตรีตัวจริงที่ช่วยกันกอบกู้วิกฤติไทยให้ผ่านพ้น และแน่นอนที่สุดบุคคลผู้เปี่ยมด้วย “จิตโพธิสัตว์” เหล่านี้ ควรได้รับคำสรรเสริญ ควรได้รับการยกย่องและควรได้รับการตราไว้ในประวัติศาสตร์ด้านที่งดงามของสังคมไทย

ใครก็ตามที่มี “จิตโพธิสัตว์” คนคนนั้นก็คือพระโพธิสัตว์บนดิน

ใครก็ตามที่มี “จิตโพธิสัตว์” คนคนนั้นก็คือพระโพธิสัตว์ของวันนี้

หนังสือ **“เธอคือโพธิสัตว์”** เกิดขึ้นจากการเรียบเรียงบทปาฐกถาพิเศษสามเรื่อง โดยสองเรื่องแรกนั้นแสดงในวาระเดียวกัน สถานที่เดียวกัน งานเดียวกัน แต่ต่างปี นั่นคือเรื่อง **“พระโพธิสัตว์บนดิน”** เป็นปาฐกถาที่แสดง ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และเรื่อง **“เธอคือโพธิสัตว์”** แสดงเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔

ในโอกาสที่สถาบันวิมุตตยาลัยร่วมกับภาคีกัลยาณมิตร มีหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ และ ปตท. ตลอดจนประชาชนคนไทยจากทุกส่วนร่วมกันจัดทำ โครงการ **“กฐินน้ำใจช่วยผู้ประสบภัยน้ำท่วม”** เพื่อช่วยกัน บรรเทาสถานการณ์น้ำท่วมไทยให้เบาบางลงสองปี ต่อเนื่องกัน (เราหวังว่าจะไม่มีกฐินแบบนี้ในปีที่ ๓) ส่วนเรื่องสุดท้าย เป็นบทปาฐกถาพิเศษเนื่องในโอกาส วันครบรอบวันเกิดของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ แสดงเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เนื้อหาปาฐกถาธรรมทั้งสามเรื่องเน้นย้ำ ให้เห็นถึงความสำคัญของการมี “จิตโพธิสัตว์” ของ ประชาชนคนไทยและกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริง ของชาวไทยและชาวต่างประเทศบางคน

อาตมภาพและสถาบันวิมุตตยาลัยขออนุโมทนา เครือข่ายกัลยาณมิตรทุกส่วนทุกองค์กรทุกคนรวมทั้ง พระโพธิสัตว์บนดินทุกท่าน รวมทั้งหอจดหมายเหตุ พุทธทาส อินทปัญโญที่เกื้อกูลสถานที่ตลอดงาน และ ปตท. องค์กรมหาชนที่เปี่ยมด้วยจิตโพธิสัตว์ซึ่งสนับสนุน โครงการนี้อย่างดียิ่ง ทั้งระหว่างดำเนินโครงการและ สนับสนุนทุนในการจัดพิมพ์หนังสือเผยแพร่ในครั้งนี้และ กิจกรรมอื่นๆ ในลักษณะเดียวกันกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาทถ้วน)

ในนามของสถาบันวิมุตตยาลัย ขออนุโมทนา
เครือข่ายกัลยาณมิตรผู้เปี่ยมด้วยจิตโพธิสัตว์ทุกท่าน
ที่ร่วมกันฟันฝ่าวิกฤติมาด้วยกันอย่างเสมอต้นเสมอ
ปลาย ขอให้เราทั้งหลายมีความสุขสิริสวัสดิ์พิพัฒนามงคล
โดยถ้วนหน้ากันเทอญ

พระมหาวิมลชัย วชิรเมธี
ผู้อำนวยการสถาบันวิมุตตยาลัย
๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

สารบัญ

๑	พระโพธิสัตว์บนดิน	๑๓
	หัวใจของความเป็นพระโพธิสัตว์	๑๘
	พระโพธิสัตว์นักบุญคนบาป	๒๓
	หัวใจกรุณาของพ่อ	๓๑
	พระโพธิสัตว์ซูเปอร์สตาร์	๓๕
	ในความเสี่ยง มีความสุข	๔๐
	ความสุขเหนืออื่นใด คือการได้ช่วยผู้อื่น	๔๖
๒	หัวใจที่เด่นเพื่อคนอื่น คือหัวใจพระโพธิสัตว์	๔๙
	ยกระดับคุณภาพหัวใจด้วยการไม่เห็นแก่ตัว	๕๓
	ฉันจะช่วยเหลือคนทั้งโลก	๕๕
	ความเสียสละของพญาวานร	๖๐
	ทนไม่ได้ที่เห็นผู้อื่นมีความทุกข์	๖๔
	คนคุณภาพสำคัญที่สุด	๖๙
	ใช้สื่อให้เป็นประโยชน์	๗๓

๓ เธอคือโพธิสัตว์	๗๙
เหตุปัจจัยของภัยธรรมชาติ	๘๔
เทพซ่อนอยู่ในธรรมชาติ	๘๙
สารพัดภัยในชีวิตประจำวัน	๙๔
จรรยาสูงสุดของการเป็นคนดี	๙๖
อุดมคติพระโพธิสัตว์ คือ สร้างสรรค์ส่วนรวม	๑๐๒
ขอจงอุทิศตนเป็นพระโพธิสัตว์บนดิน	๑๐๔
ประวัติ ว.วชิรเมธี	๑๑๐
มหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์	๑๑๒
ร่วมเบิกบานกับการรับใช้เพื่อนมนุษย์	๑๒๐
สถานีธรรมะของท่าน ว.วชิรเมธี	๑๒๓

๑

พระโพธิสัตว์บนดิน

หากเราจับเอาหัวใจของพระโพธิสัตว์

ออกมาประพฤติปฏิบัติในชีวิตจริงๆ

โลกนี้จะพลิกโฉมหน้าใหม่

เพราะหัวใจของพระโพธิสัตว์คือโลกทั้งดวงพี่น้องกัน

และเมื่อโลกทั้งดวงเป็นพี่น้องกัน

เราก็จะมองเห็นเพื่อนพี่น้องของเราตลกทุกขี้ได้ยาก

โดยที่เราไม่ลุกขึ้นมาทำอะไรไม่ได้

เมืองไทยของเราประสบอุทกภัย น้ำไหลหลาก
เข้าท่วมภาคเหนือจรดภาคใต้ วิฤติคราวนี้นับว่าสาหัสมาก
๑๐๐ ปีจะมีสักครั้งที่วิฤติจะสาหัสขนาดนี้ น้ำได้ท่วม
หลายพื้นที่ ไม่ได้เลือกที่รักมักที่ชัง ท่วมถึงกันเกือบทุก
จังหวัด ท่วมถึงกันทุกชนชั้นวรรณะ

อาตมภาพได้ลงพื้นที่ไปแจกปัจจัยไทยธรรมแก่
พระภิกษุสงฆ์ถึงหาดใหญ่ และพี่น้องประชาชน ชาวบ้าน
แม้ว่าตอนที่อาตมาไปน้ำจะลดลงไปบ้างแล้วหนึ่งสัปดาห์
แต่ก็ยังได้เห็นสภาพที่น่าสลดหดหู่ใจเหลือเกิน บางที่
บางแห่งบางจังหวัดที่บรรทุกราชวาณผู้ใจบุญไปไม่ถึง
ชาวบ้านก็ตัดต้นไม้มาขวางถนน เพื่อขอให้หน่วยงาน
ของรัฐ เอกชน คาราวานผู้ใจบุญทั้งหลายได้มองเห็น
พวกเขาบ้าง

คณะของอาตมภาพนำสิ่งของช่วยเหลือบางส่วน ไปช่วยที่วัด บางวัดก็ต้อนรับกันในโบสถ์ บางวัดก็ต้อนรับกันในกุฏิ และบางวัดปฏิเสธไม่ได้เลย เพราะน้ำท่วมอยู่ ยิ่งสูบออกไม่หมด ได้เห็นซากปรักหักพัง ได้เห็นสภาพบ้านเมืองที่เต็มไปด้วยขยะ เต็มไปด้วยสิ่งปฏิกูล ทั้งกลิ่นขยะ กลิ่นของเน่า กลิ่นของเหม็น กลิ่นน้ำเน่า

แต่ว่าท่ามกลางของเน่าของเหม็นนั้น ท่ามกลางขยะ สิ่งปฏิกูลนั้นก็ทำให้เราได้เห็น ได้ชื่นใจ อาตมภาพได้เห็น คาราวานของคนไทยที่แห่กันไปแจกข้าวของมากมาย น้ำขึ้นอกชื่นใจเหลือเกิน คณะที่ไปนั้น ทุกคนเป็นคนนอกพื้นที่ทั้งหมด ต่างคนต่างไป ทุกคนมีความรู้สึกเดียวกันว่า อยากจะช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ที่ตกทุกข์ได้ยาก ให้พ้นจากทุกข์โศกโรคภัย

พระสงฆ์บางรูปที่มาต้อนรับอาตมภาพนั้น อยู่ในอิริยาบถที่ท่อนบนไม่ได้สวมใส่อะไรเลย ท่อนล่างนุ่งถกเขมร ท่านกำลังวิดน้ำออกจากโบสถ์ อาตมาเดินเข้าไปดู แล้วชาวบ้านญาติโยมก็ได้ช่วยกันวิดน้ำออกจากโบสถ์ บ้านเรือนยังไม่เสร็จแต่ขอมาช่วยวัดก่อน เพราะวัดนั้นเป็นศูนย์รวมของคนทั้งหมดบ้าน วิธีคิดแบบนี้น่าสนใจ บ้านตัวเองยังกั่น้ำท่วมไม่เสร็จ แต่กั้ววัดให้เสร็จก่อน เพราะวัดเป็นศูนย์รวมน้ำใจของคนทั้งหมดบ้าน

เหตุการณ์เล็กๆ แบบนี้ สะท้อนให้เห็นว่าชาวบ้าน
มีจิตสาธารณะสูงมาก เขาคิดกันว่าบ้านของพวกเขา
กันไม่กี่คน แต่โบสถ์ที่วัดนั้นคนทั้งหมู่บ้าน เขาจะต้อง
มาใช้โบสถ์ในการต้อนรับคณะภริณีในวันรุ่งขึ้น และจะ
ต้องใช้โบสถ์นั้นต้อนรับผู้ใจบุญที่มาจากกรุงเทพมหานคร
ขณะเดียวกันก็ต้องใช้โบสถ์ในศาสนกิจของสงฆ์ สังเกต
ไหมว่า โบสถ์ไม่ได้ทำหน้าที่แค่โบสถ์ แต่โบสถ์ได้ทำ
หน้าที่ที่ทำให้คนเล็กๆ แต่ละคนมีความเห็นแก่ตัว ดึงเอา
ธาตุแท้ที่ดีที่สุดของคนคนหนึ่งออกมา คือการเห็นแก่คนอื่น

พวกเขาเหล่านั้นยอมที่จะทิ้งภาระส่วนตนชั่วคราว
คือการกั๊กกฤติน้ำท่วมของบ้านตัวเองเอาไว้ก่อน แล้วพร้อม
ออกพร้อมใจมากั๊กกฤติที่โบสถ์ ทั้งเจ้าอาวาส พระลูกวัด
และพุทธบริษัทญาติโยม รวมทั้งคนที่ไปจากกรุงเทพฯ
พอรถเข้าไปถึงยังไม่ทันได้แจกของ ทุกคนถลกขากางเกง
ถลกแขนเสื้อไปลุย ช่วยชาวบ้านวิดน้ำออกจากโบสถ์ก่อน
โดยที่ไม่มีใครจัดฉาก ไม่มีใครเสแสร้งใดๆ ไม่มีใครเป็น
ออร์แกนเซอร์ คือไม่มีใครมาเป็นผู้บริหารจัดการตรงนั้น
แต่พอมีสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นเสมือนแรงบันดาลใจที่จุด
ประกายความดีในหัวใจของเรา ซึ่งบางทีหลับไหลมานาน
แสนนาน มันตื่นขึ้นมาได้ มันลืมเนื้อลืมตัว เพราะอยาก
จะช่วยเขาก่อน

❁ หัวใจของความเป็นพระโพธิสัตว์

ความรู้สึกเล็กๆ ธรรมดาๆ ที่ว่า **อยากจะช่วยเขา**ก่อน **เห็นใครตกทุกข์ได้ยาก** **อยากจะช่วยเขา** นี่คือหัวใจของ **ความเป็นพระโพธิสัตว์** เห็นผู้ตกทุกข์ได้ยาก เรื่องของตัวเองเอาไว้ก่อน ใครก็ตามที่มีความรู้สึกอยากจะช่วยผู้อื่นก่อน คนคนนั้นมีหัวใจแห่งความเป็นพระโพธิสัตว์ อยู่ในเนื้อในตัวอยู่แล้ว

สวนโมกขพลารามที่ไชยาที่ดี สวนโมกข์กรุงเทพฯ ก็ดี มีรูปปั้นพระปฐมมา**พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร** หรือพระโพธิสัตว์กวนอิมตั้งอยู่ นี่ก็คือสัญลักษณ์แห่งหัวใจของพระพุทธรูปประการหนึ่ง ที่เราเรียกกันว่าเมตตาการุณา

แต่ถ้าเราไม่เข้าใจความหมายของพระปฏิมาของ พระโพธิสัตว์แห่งนี้ รูปปั้นนี้ก็ทำหน้าที่เป็นเพียง แลนด์มาร์ค ซึ่งแขกไปใครมาก็มาถ่ายรูป แล้วก็บอกว่า ฉันมาถึงแล้วที่หอจดหมายเหตุพุทธทาส ฉันมาถึงแล้ว ที่สวนโมกข์กรุงเทพฯ ทุกคนกำลังมองกันในแง่ของ ศิลปะ นี่เป็นงานที่พิเศษ หาที่ไหนไม่ได้แล้วในประเทศไทย หรือในโลกนี้ ที่พระโพธิสัตว์สวยที่สุด มีลักษณะทาง พุทธศิลป์ที่สวยงามที่สุด เมื่อมาถึงก็มาถ่ายรูป สิ่งที่ได้ไปคือ รูปถ่ายคู่กับพระโพธิสัตว์ใบหนึ่ง ถ้านักศึกษาก็ศึกษาใน แง่ของพุทธศิลป์ กลับไปก็เขียนงานวิจัยได้ ๑ ชิ้น

แต่ถ้ามีใครสักคนหนึ่งได้มาเห็นพระปฏิมาแห่งนี้ **พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร** แล้วศึกษาให้ลึกซึ่งเข้าไปว่า

หัวใจของการเป็นพระโพธิสัตว์ คือ การเห็นแก่ คนอื่น

หัวใจของพระโพธิสัตว์ คือ โลกทั้งดวงพี่น้องกัน

หัวใจของพระโพธิสัตว์ คือ ความเมตตาในการได้ รับใช้เพื่อนมนุษย์

หัวใจของพระโพธิสัตว์ คือ เห็นคนอื่นตกทุกข์ได้ยาก แล้วอดรนทนอยู่ไม่ได้

หัวใจแห่งพระโพธิสัตว์ คือ ช่วยเขาก่อนแล้วช่วย ตัวเองทีหลัง

ถ้าใครจับเอาหัวใจของพระโพธิสัตว์ ๓-๔ ประการ
ที่กล่าวมานี้ไปใช้ในชีวิตจริง พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร
จะไม่ได้อยู่แค่ที่สวนโมกข์นี้อีกต่อไป แต่พระโพธิสัตว์จะ
อวตารกลายเป็นพระโพธิสัตว์บนดิน นั่นก็คือ

ใครก็ตามเป็นบุคคลที่ไม่เห็นแก่ตัว

ใครก็ตามเป็นบุคคลที่มีความสุขกับการได้เกื้อกูล
ช่วยเหลือผู้อื่น

ใครก็ตามเป็นบุคคลที่เบิกบานกับการน้อมรับใช้
เพื่อนมนุษย์

ใครก็ตามมีความสุขที่ได้ช่วยปลดเปลื้องความทุกข์
ให้แก่ผู้อื่น มีความคิดว่า การช่วยเขาให้พ้นทุกข์นั้นคือ
ความสุขของเรา หรืองานของเราคือการทำให้เขามีความสุข

ใครก็ตามที่ประพฤติปฏิบัติดังเช่นที่กล่าวมา เพราะ
มีโลกทัศน์ว่า โลกทั้งผองคือพี่น้องกัน

คนคนนั้นคือพระโพธิสัตว์

ฉะนั้น เมื่อเรามีรูปปั้นพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
กระจายอยู่หลายแห่งทั่วโลก บางที่เมื่อเจดีย์เก่าพังลงมา
ซุกไปซุกมา ยังพบรูปปั้นพระโพธิสัตว์ ที่ประเทศภูฏาน
มีรูปพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ปางพันเนตรพันกร
พันเนตรก็คือพันตา พันกรก็คือพันมือ อาตมาได้เห็นมี

รูปเปรียบ รูปปั้น รูปเหมือนของพระอวโลกิเตศวร กระจาย
อยู่ทุกหนทุกแห่งทั่วโลก

แม้กระทั่งยูนิเวอร์แซลทีลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา
ซึ่งเป็นสถานที่ที่วงการฮอลลีวูดใช้เป็นศูนย์ถ่ายทำภาพยนตร์
ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ในโรงถ่ายแห่งหนึ่งอาตมาก็ได้เห็นรูปปั้น
พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ตั้งตระหง่านอยู่ตรงนั้น

แต่แล้วทำไมโลกนี้ยังมีคนที่ตกทุกข์ได้ยากกระจาย
อยู่ทุกหนทุกแห่ง ทำไมโลกนี้ยังมีการรังเกียจเหยียดฉันท์
มีสงครามและการเข่นฆ่าซึ่งกันและกันกระจายอยู่ทั่วไป
นั่นก็เป็นเพราะว่าคนจำนวนมากเอาแต่บูชาพระอวโลกิเตศวร
โพธิสัตว์ แล้วไม่ยอมเข้าใจหัวใจของพระโพธิสัตว์

เราเอาแต่บูชา เราเอาแต่ยกย่อง เราเอาแต่สรรเสริญ
เราเอาแต่ดูรูปโฉมภายนอก เราเอาแต่ศึกษา แต่เรา
ไม่เข้าใจสิ่งที่อยู่กับเรา เมื่อไรก็ตามถ้าเราเข้าใจสิ่งที่อยู่
กับเราอย่างยาวนาน เราเข้าใจลมหายใจของตัวเอง เรา
ก็จะตื่นขึ้นมาเป็นพุทธะ หากเราไม่เข้าใจ ต่อให้โลกนี้มี
รูปปฏิมาแห่งพระโพธิสัตว์กระจายอยู่ทั่วทั้งโลก โลกนี้
ก็ไม่มีความสุข

หากเราลุกขึ้นมาศึกษาแล้วจับเอาหัวใจของ
พระโพธิสัตว์ออกมาประพาดปฏิบัติในชีวิตจริง ๆ โลกนี้

จะพลิกโฉมหน้าใหม่ **เพราะหัวใจของพระโพธิสัตว์คือ**
โลกทั้งผองพี่น้องกัน และเมื่อโลกทั้งผองเป็นพี่น้องกัน
เราก็จะทนเห็นเพื่อนพี่น้องของเราตกทุกข์ได้ยาก โดยที่
เราไม่ลุกขึ้นมาทำอะไรไม่ได้

ที่สถาบันวิมุตตยาลัย มีเจ้าหน้าที่อยู่กันหลายคน
เจ้าหน้าที่ทุกคนอาตมาภาพตั้งชื่อว่า **โพธิสัตว์ภาคี** แปลว่า
ผู้มีหัวใจแห่งความเป็นพระโพธิสัตว์ และเรียกขื่อย่อว่า
พธส. ย่อมาจาก พระโพธิสัตว์ภาคี

โพธิสัตว์ทุกองค์ หรือโพธิสัตว์ภาคีทุกองค์ที่ทำงาน
อยู่กับอาตมานั้น เราถือปรัชญาว่า **งานของเราคือการทำให้**
เขามีความสุข ส่วนอาตมาภาพก็เขียนคตินิธรรมให้กับ
ตัวเองเวลาทำงานทุกครั้งว่า **ขอให้เธอเบิกบานกับการรับใช้**
เพื่อนมนุษย์ เวลานี้สถาบันวิมุตตยาลัยจึงมีคำขวัญสำหรับ
พระโพธิสัตว์ทุกองค์ หรือโพธิสัตว์ภาคีทุกคนว่า ขอให้เธอ
เบิกบานกับการรับใช้เพื่อนมนุษย์

❁ พระโพธิสัตว์นักบุญคนบาง

อาตมาภาพจะเล่าตัวอย่างพระโพธิสัตว์องค์หนึ่ง
ให้ฟัง เมื่อกว่า ๑๐๐ ปีมาแล้ว มีพ่อค้าคนหนึ่งทำธุรกิจ
ผลิตไดนาไมต์ขาย ระเบิดไดนาไมต์นั้นนำไปใช้งาน

หลากหลายรูปแบบ มีทั้งระเบิดภูเขา ระเบิดทางน้ำ และระเบิดจุดที่มันตีบตัน ซึ่งมนุษย์จะไปตัดจะไปข้างออกมาได้ยาก ไดนาไมต์นั้นเกิดขึ้นมาเพื่อจะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้า

ต่อมาก็มีคนนำไปขยายผลต่อ นำไปใช้ด้านสงคราม ซึ่งในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ผู้ผลิตระเบิดชุดนี้ได้ผลิตระเบิดออกมาอีกมากมาย ขายดิบขายดี รวยมาก เพราะประเทศต่างๆ ต่างก็แห่แหนกันมาซื้อระเบิดจากบริษัทของเขา จนกระทั่งเจ้าของโรงงานผลิตระเบิดรวยเป็นมหาเศรษฐีติดอันดับโลก

ต่อมาเมื่อสงครามสงบ ผู้ผลิตระเบิดรู้สึกว่าการเงินทองที่เขาถืออยู่นั้นมันเป็นเงินจากความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ เพราะว่าคนที่ซื้อระเบิดจากเขาไปทำสงคราม มหาเศรษฐีคนนี้เลยไม่มีความสุข ตอนขายมันสนุก เงินทองไหลมาเทมา แต่พอสงครามสงบ เขาเริ่มมีเวลาได้มานั่งดูกองเงินกองทองของตัวเอง แล้วก็เกิดคำถามว่า ฉันได้เงินมาอย่างไร

เวลาที่มีเหตุการณ์ระเบิดเกิดขึ้นตามภูมิภาคต่างๆ ของโลก แท้จริงไม่ใช่ระเบิดจากบริษัทเขาคนเดียว บริษัทอื่นก็ผลิตระเบิด แต่ชาวโลกก็มักจะเข้าใจว่าเป็นระเบิดจากบริษัทของเขาทั้งหมด เขาเป็นอาชญากรโลก ขายระเบิด

คนก็เริ่มต่ำเขามากขึ้นๆ กระจายไปทั่วโลก จนเขารู้สึกว่าธุรกิจของเขาทำให้เขามีเงิน แต่ทำไมเขาไม่ได้รับความรักแล้วทำไมแม้จะมีเงินมากขนาดนี้ แต่คนกลับจงเกลียดจงชังมากขึ้นเรื่อยๆ

ผู้ชายคนนี้เริ่มรู้สึกผิดว่าการมีเงินจากวิธีการที่ผิดนี้ทำให้ชีวิตของเขาแย่ลงๆ ในที่สุดเขาก็ป่วย ล้มป่วยเพราะรู้สึกผิด **ความรู้สึกผิดนั้นกัดกินใจเราอย่างลึกซึ้ง พอที่จะทำให้คนคนหนึ่งล้มป่วย** ในที่สุดเขาก็ได้ตระหนักว่า ที่เขามั่งมีมหาศาลนั้นก็เพราะว่าได้เบียดเบียนเพื่อนมนุษย์จากธุรกิจมิจฉาชีพ คือธุรกิจไม่ชอบของเขานั้นเอง จึงอยากไถ่บาปก่อนเสียชีวิต

เขาตัดสินใจเขียนพินัยกรรมเอาไว้ว่า หลังจากข้าพเจ้าเสียชีวิตไปแล้ว ทรัพย์สินของข้าพเจ้าทั้งหมดนี้ขอให้ก่อตั้งเป็นมูลนิธิ ชื่อก็คือ**มูลนิธิอัลเฟรด โนเบล** แล้วก็มีการให้ก่อตั้งรางวัลขึ้นมา รางวัลนี้มีเป้าหมายว่าจะมอบให้แก่เพื่อนมนุษย์ทั่วทั้งโลกที่สร้างนวัตกรรมใหม่ในทางสติปัญญา แล้วนวัตกรรมเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ทั้งโลกให้มีแต่ความร่มเย็นเป็นสุข รางวัลนี้มอบกันหลังจากเขาเสียชีวิตทุกวันนี้ได้กลายเป็นรางวัลที่มีเกียรติที่สุดในโลก

เรารู้จักกันในนามรางวัลโนเบล หรือโนเบลไพรซ์ ซึ่งตั้งตามชื่อของเขา ใครก็ตามที่ได้รับรางวัลนี้จะกลายเป็นบุคคลของโลกในช่วงพริบตา เช่น อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ ก็กลายเป็นคนของโลก อองค์ดาโลลามะ ก็กลายเป็นคนของโลก ออง ซาน ซูจี ก็กลายเป็นคนของโลก มุฮัมหมัด ยูนุส ก็กลายเป็นคนของโลก ฟลอเรนซ์ ไรติงเกล ก็กลายเป็นบุคคลของโลก ใครก็ตามที่ได้รับรางวัลโนเบล ไปที่ไหนในโลกก็จะได้รับการต้อนรับเป็นคนของโลก สะท้อนว่ารางวัลนี้เป็นรางวัลที่ทรงเกียรติยศสูงสุดในโลกนี้

ใครก็ตามที่ได้รับรางวัลนี้ โดยมากก็ได้รับการยกย่องว่าเป็นมนุษย์ที่ยิ่งประโยชน์ให้แก่โลกนี้ คนคนนั้นเป็นคนมีหน้ามีตาในเวทีโลก

เมื่อพูดถึงรางวัลโนเบล มนุษย์ทุกคนปรารถนาอยากจะได้รางวัลนี้ พอทำงานได้ก็อยากจะไปให้ถึงรางวัลนั้นสักครั้งหนึ่งในชีวิต

ภาพลักษณ์ของเขาทุกวันนี้เป็นภาพลักษณ์ที่วิเศษมาก และรางวัลนี้จึงเป็นรางวัลที่มีบทบาทมากในเวทีโลก ในการให้กำลังใจมนุษย์ ในการอุทิศตนรับใช้เพื่อนมนุษย์ ขณะเดียวกันก็เป็นรางวัลที่มีเกียรติและทรงพลังอย่างยิ่ง ในการส่งสัญญาณเตือนมนุษย์อีกกลุ่มหนึ่ง อีกด้านหนึ่งที่กำลังคุกคามโลก ดังนั้นรางวัลนี้จึงมีนัย ๒ ประการ คือ

๑. ให้กำลังใจคนที่ทำดีอยู่แล้ว

๒. ป້องปรามคนไม่ดี ไม่ให้ลุกขึ้นมาทำอะไรไม่ดี ให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

รางวัลนี้จึงเป็นมากกว่ารางวัล กล่าวคือใครทำดีจนเป็นที่ยอมรับในระดับโลกอยู่แล้ว คนคนนั้นจะได้รับการหนุนส่งให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เขาได้เป็นตัวอย่างที่เราอยากจะทำตาม และเมื่อเขานำเงินส่วนหนึ่งของรางวัลไปสร้างสรรค์นวัตกรรมของตนเองเพิ่มเติม ก่อให้เกิดผลผลิตแก่ชาวโลกในวงกว้าง ก็จะทำให้สิ่งที่ดีนั้นแพร่กระจายกว้างไปทั่วโลกยิ่งขึ้น

ขณะเดียวกัน ถ้ามีใครคนหนึ่ง มีคนกลุ่มหนึ่งที่ไม่ปรารถนาดีต่อโลกนี้ กำลังทำอะไรที่คณะกรรมการพิจารณารางวัลดูแล้วว่า ในอนาคตอาจจะเป็นอันตรายคุกคามต่อโลก เขาก็อาจจะมอบรางวัลนี้ให้แก่องค์กรใดองค์กรหนึ่ง หรือใครคนใดคนหนึ่ง ซึ่งอยู่ในฐานะเป็นผู้ป้องปรามหรือเตือนภัยให้มนุษย์ที่กำลังก่อภัยคุกคามนั้น เช่น เขาให้แก่อดีตรองประธานาธิบดี อัล กอร์ ของสหรัฐฯ ซึ่งเป็นผู้ออกมารณรงค์เรื่องภาวะโลกร้อน เมื่อเขาได้รับรางวัลนี้ โลกทั้งโลกให้ความสนใจกับปัญหาโลกร้อนทันที ตื่นกันทั้งโลก นี่ย่อมแสดงว่า รางวัลนี้ทำหน้าที่ให้กำลังใจ และส่งเสริมคุณงามด้วย

ปีที่ผ่านมาี้ รางวัลโนเบลสาขาสันติภาพได้มอบแก่นักคิดนักเขียนจีน ซึ่งอยู่ในคุก ไม่มีสิทธิ์เดินทางไปรับรางวัล เพื่อที่จะฟ้องต่อชาวโลกว่า โลกต้องหันมา มองเรื่องสิทธิมนุษยชนให้มากยิ่งขึ้นกว่านี้ ถ้าปัญญาชนคนเก่ง คนดีในโลกถูกจับไปอยู่ในคุกกันหมด โลกนี้ก็จะไม่มีสันติสุข รางวัลนี้ทำหน้าที่ปราบผู้นำของประเทศมหาอำนาจหลายๆ ประเทศ ว่าจะทำอะไรที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคนเล็กคนน้อยไม่ได้

เห็นไหมรางวัลที่ทรงเกียรติยศสูงสุดของโลกอย่างนี้ ไม่น่าเชื่อว่าเกิดมาจากคนบาป คนบาปที่กลับใจกลายเป็นนักบุญ แล้วเขาก็กลายเป็นคนที่มีต้นทุนสูงติดอันดับโลก

ถ้าเราพูดถึงอัลเฟรด โนเบล ทุกคนจะรู้สึกดีกับเขา เพราะว่าเขากลับใจสะละเงินบาปให้เป็นเงินบุญ เขาเรียนรู้ที่จะเปลี่ยนเงินให้เป็นบุญ เปลี่ยนทุนให้เป็นธรรม ในพระไตรปิฎกมีสุภาษิตบทหนึ่งว่า

ใครเกิดประมาทมาเพลาก่อน แต่กลับย้อนตั้งตนได้ในภายหลัง

ผู้นั้นย่อมยังโลกนี้ให้สว่างไสว ดังหนึ่งจันทราพ้นจากเมฆาอันมืดมิด

ดังเช่น องคุลิมาล ซึ่งเคยฆ่าคนเพราะความหลงผิดมา ๙๙๙ คน เมื่อได้พบพระพุทธเจ้าก็พลิกชีวิตกลายมา

เป็นนักบวชและพระอรหันต์ เป็นพระที่มีเมตตาธรรม สูงยิ่ง ท่านไปนั่งตรงไหนก็จะมีคนเอาน้ำไปรดตั้งที่ท่านนั่ง เอามากราบ ลูบเศียร ลูบเกล้า เอามาสระ เอามาสรอง เพราะเชื่อว่ามีเมตตาตามหานิยม

ครั้งหนึ่ง หรือในช่วงชีวิตหนึ่ง เราอาจจะไม่ถูก เราอาจจะหลงผิด เราอาจจะวูบไหวไปกับรูป ทรัพย์ อำนาจ เกียรติภูมิ ชื่อเสียง และกามารมณ์ วูบหนึ่งของการหลงผิด เราอาจจะกลายเป็นคนตกต่ำ ดำมืดและกลายเป็นคนเลว แต่อีกวูบหนึ่งของแสงธรรมเจดจรัสในชีวิต เราพลิกชีวิตได้ **ไม่มีคำว่าสายเกินไปสำหรับหัวใจที่แน่วแน่ เป็นคนดีไม่มีคำว่าสาย** อาตมภาพยังเขียนเตือนลูกศิษย์ว่า องคูลิมาล ยังกลับใจ แล้วคุณเป็นใครไม่กลับตัว

อัลเฟรด โนเบล พ่อค้าอาวุธระดับโลก เปลี่ยนเงินบาปกลายเป็นกองทุนมูลนิธิที่ช่วยเหลือเกื้อกูลโลก อย่างมหาศาล จนรางวัลที่เขาตั้งขึ้นกลายเป็นรางวัล เกียรติยศอันดับหนึ่งของโลก ทุกวันนี้ถ้าพูดถึงรางวัล โนเบล คนจำนวนมากลืมไปแล้วว่า เกิดจากพ่อค้าที่เคยขายอาวุธสงครามมาก่อน

ชีวิตนี้เรากลับตัวได้เสมอ ไม่สายเกินไปสำหรับใคร ที่อยากจะกลับตัว และคนอย่างอัลเฟรด โนเบล นี่แหละ

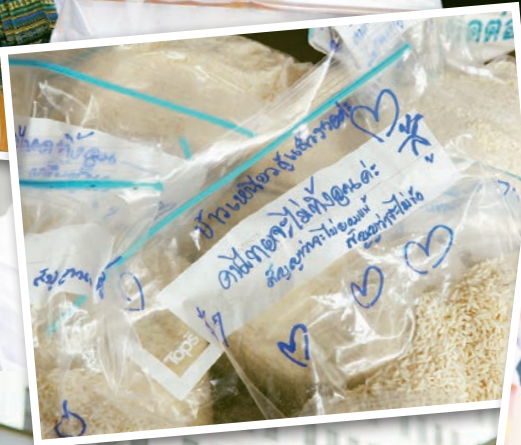
อาตมภาพเรียกว่าเป็นพระโพธิสัตว์บนดิน พระโพธิสัตว์
ที่พร้อมจะช่วยเหลือเกื้อกูลชาวโลก อย่างนี้แหละคือ
พระโพธิสัตว์ที่ชาวโลกต้องการ เราไม่ต้องการให้มีรูปปั้น
ของเขา กระจายอยู่ทุกหนทุกแห่ง เพราะไม่มีใครได้รับ
แรงบันดาลใจอะไรจากรูปปั้นนั้น

แต่ถ้าเรามีรูปปั้นพระโพธิสัตว์อยู่เพียงแห่งเดียว
แต่ทุกคนที่มาเยือนและมาชมรูปปั้นนั้น ได้รับแรงบันดาลใจว่า **กลับจากนี้ไปฉันจะไปปรับใช้เพื่อนมนุษย์ นับแต่นี้
เป็นต้นไปฉันจะไม่เินหาต่อปัญหาของเพื่อนมนุษย์** ใคร
คิดได้อย่างนี้ หลังจากที่ได้มาชมพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร
ครั้งหนึ่ง ถือว่าจับเอาหัวใจของพระโพธิสัตว์เอาไปใช้ได้แล้ว

❁ หัวใจกรุณาของพ่อ

ในพระไตรปิฎกมีพุทธศาสนสุภาษิตอยู่บทหนึ่ง
ท่านบอกว่า **อัมชลาสัยที่ทนไม่ได้เพราะกรุณา เป็นลักษณะ
ของมหาบุรุษ** นี่ก็เป็นหัวใจของพระโพธิสัตว์เหมือนกัน
คือพอเห็นคนอื่นตกทุกข์ได้ยากแล้วทนไม่ได้ กินไม่ได้
นอนไม่หลับ ต้องลุกขึ้นมาช่วยเขา เพื่อเขา นี่แหละคือ
หัวใจของพระโพธิสัตว์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นห่วงปัญหา อุทกภัยที่เกิดกับพี่น้องชาวไทยทั่วทุกภาค ถึงขั้นที่พระองค์ ทรงเก็บมาสูบิบ ว่าพระองค์นั้นลงไปลุยน้ำช่วยชาวบ้าน นี่พระโพธิสัตว์เป็นอย่างนี้ แม้ลงไปด้วยพระองค์เองไม่ได้ แต่ในความฝันพระองค์ก็ทรงลงไปลุยน้ำช่วยพสกนิกร ชาวไทย คนเป็นพระโพธิสัตว์นั้นเป็นแม้กระทั่งความฝัน ยังไม่ได้พูดถึงว่าในชีวิตจริงพระองค์เป็นหรือไม่

ชีวิตจริงเราก็ได้เห็น ได้ตระหนักรู้กันเป็นอย่างดี อยู่แล้วว่า พ่อของเรานั้นเป็นพระโพธิสัตว์เสียยิ่งกว่า พระโพธิสัตว์ ทรงอุทิศวันเวลาเกือบทั้งหมดช่วยเหลือ เกื้อกูลประชาชนพี่น้องผองไทยของเรา แม้พระองค์จะทรง อยู่ในช่วงวัยชราภาพ ไม่สามารถที่จะลงไปลุยน้ำลุยโคลน เหมือนเมื่อยังทรงมีพลังกำลังวังชาบริบูรณ์ แต่พระองค์ ท่านไม่ได้นั่งนอนใจ ข้าราชการบริวารชั้นผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง เล่าให้ฟังว่า ในห้องทรงงานของพระองค์ที่ศิริราชนั้น เต็มไปด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ที่ติดตามความเคลื่อนไหวของ เหตุการณ์น้ำท่วม มีคอมพิวเตอร์เป็นสิบๆ ตัวที่พ่อทรงนั่ง ทอดพระเนตรอยู่ทุกคืนทุกวัน เพื่อดูว่าวิกฤติการณ์น้ำ ในแต่ละจังหวัดไปถึงไหนแล้ว

นี่พระโพธิสัตว์บนดินเป็นอย่างนี้ ในความฝัน
ก็ปรารถนาจะช่วยคน ในความจริงก็ช่วยคน ทุกสิ่งทีคิด
ทุกกิจที่ทำ ช่วยผู้อื่นแทบทั้งหมด

มีอยู่ปีหนึ่งที่น้ำท่วมหาดใหญ่หนักหนาสาหัส
เล่ากันว่าพระองค์ท่านทรงติดตามเหตุการณ์น้ำท่วม
คราวนั้นอย่างใกล้ชิด ประมาณตีสองคืนหนึ่งพระองค์ท่าน
ยังไม่หลับ ยังไม่เสด็จบรรทม ทรงส่งแพกซ์ไปที่ศูนย์ช่วย
ผู้ประสบภัยน้ำท่วมที่หาดใหญ่ ถามว่า เหตุการณ์น้ำท่วม
เป็นอย่างไรบ้าง เจ้าหน้าที่จ้วเจียขึ้นมารับแพกซ์แล้วก็
หยุดหิด ตีสองแล้วนะยังถามอยู่ได้ เขียนตอบไปแบบส่งๆ
ว่า ตีสองตีสามแล้วไม่หลับไม่นอนหรืออย่างไร ส่งเข้า
กรุงเทพฯ แล้วพระองค์ก็ดึงแพกซ์ฉบับนั้นออกมาอ่าน
แล้วก็ทรงเห็นคำตอบกลับมาว่า ตีสองตีสามแล้วไม่หลับ
ไม่นอนหรืออย่างไร พระองค์ก็ทรงพระสรวลกับตนเองว่า
เออจริง มนุษย์เขานอนกันหมดแล้ว เห็นไหม นี่คือ
พระโพธิสัตว์

พระโพธิสัตว์นั้นถือปรัชญาว่า อัจฉริยะที่ทนไม่ได้
เพราะกรุณา เป็นลักษณะของมหาบุรุษ เมื่อเห็นคนอื่น
ตกทุกข์ได้ยากแล้ว หัวใจของพระโพธิสัตว์จะหวั่นไหว
หัวใจของพระโพธิสัตว์จะไม่สามารถเด่นอย่างเห็นขำได้อีก
ต่อไป ปรารถนาแต่ว่าฉันจะช่วยอะไรเขาได้บ้าง

พ่อของเราทรงเป็นพระโพธิสัตว์บนดินอย่าง
ไม่ต้องสงสัย ฉะนั้นพวกเราที่เคารพพระองค์ท่านว่าเป็น
พ่อแห่งชาตินั้น ทุกครั้งที่เราเห็นพระองค์ท่านเราจะต้อง
เห็นถึงจิตวิญญาณของพ่อด้วย จิตวิญญาณที่ปรารถนา
จะช่วยเหลือเกื้อกูลทุกๆ คนให้พ้นจากภัยพิบัติ แม้กระทั่ง
ในความฝันก็ยังทรงช่วย นี่เป็นพระโพธิสัตว์บนดินอีกองค์
หนึ่ง

❁ พระโพธิสัตว์ชูเปอร์สตาร์

เมื่อหลายปีก่อน ก่อนที่มหกรรมกีฬาโอลิมปิกเกม
ที่ปักกิ่งจะเริ่มขึ้น เกิดแผ่นดินไหวขึ้นที่มณฑลเสฉวน
ทุกท่านคงจำได้ดี เหตุการณ์นั้นถูกตีแผ่ไปทั่วโลก มีคนตาย
กว่าสองแสนคน คนทั่วโลกแห่แหนกันเข้าไปช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัยแผ่นดินไหวคราวนั้น

ในวันหนึ่งขณะที่อาสาสมัครจากทั่วทุกมุมของโลก
กำลังกระจายกำลังกันช่วยเหลือจัดคนออกจากซากตึก
ซากเรือนขานบ้านช่อง และซากกำแพงนั่นเองชายหนุ่ม
คนหนึ่งสวมหมวกแก๊ป สวมหน้ากาก หุ่นเทกำลังกาย
กำลังใจ ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์อย่างไม่เห็นแก่เหน็ด
เหนื่อย เขามาอย่างนี้ทุกวัน ๆ จนวันหนึ่งเหนื่อยเปลี้ย
เปลี้ยแรงเต็มทน จึงได้ไปนั่งพักอยู่บนซากปรักหักพัง

ด้วยความกระหาย เขาจึงขอร้องเจ้าหน้าที่คนหนึ่ง
ว่า “คุณครับ ขอน้ำหนึ่งแก้ว” เจ้าหน้าที่ก็วิ่งไปส่งน้ำให้
เขาถอดหมวกแก๊ปออก ถอดหน้ากากออก ยกน้ำขึ้นมาจิบ
เจ้าหน้าที่คนนั้นเห็นหน้าก็ตกใจ เพราะคนคนนี้เป็นซูเปอร์
สตาร์ เขาโกอินเตอร์เรียบร้อยแล้ว เขาคือ **เจทลี**

เพื่อความแน่ใจ เจ้าหน้าที่คนนั้นจึงเข้าไปถามว่า
“พี่คือเจทลีตัวจริงใช่ไหม” เจทลีก็บอกว่า “ใช่แล้ว แต่น้อง
พี่ขอนะ อย่าบอกใคร พี่ขอช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์เฉยๆ”
“ครับพี่ ผมจะรักษาเป็นความลับอย่างดีเลย” แต่สักพักหนึ่ง
คนแก่กันมาเป็นร้อย ขอถ่ายรูปรูปกับเจทลี

แล้ววันรุ่งขึ้น ภาพเจทลีก็ขึ้นเป็นข่าวหน้าหนึ่ง
หนังสือพิมพ์จีนทุกฉบับ และถูกตีข่าวไปทั่วโลก ในปีนั้นเอง
เจทลีได้รับการยกย่องให้เป็นฮีโร่แห่งเอเชีย ลงนิตยสาร
ริตเตอร์ส ไดเจสต์ กลายเป็นฮีโร่ทั้งในหนัง ในภาพยนตร์
และในชีวิตจริง เขาตั้งมูลนิธิขึ้นมาชื่อ One Foundation
หรือมูลนิธิหนึ่งหยวน ขอรับบริจาคจากคนจีนทั่วโลกและ
จากเพื่อนดารานในฮอลลีวูด ได้เงินหลักพันล้าน

เจทลีหายไปจากวงการหนึ่งปี เขาเดินทางไปทั่วโลก
เพื่อศึกษาว่า มูลนิธิสำคัญๆ ทั่วโลกช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์
ด้วยวิธีการเช่นไร เขาเริ่มวางแผนว่า **จากนี้เป็นต้นไปเขา**

จะใช้ชีวิตเพื่อชาวโลก นี่คือนิตยสารตัวอย่างพระโพธิสัตว์บนดิน
ที่โลกเราให้การยกย่องมาก

อะไรคือแรงบันดาลใจ ที่อยู่ดีๆ เจ็ทลีจึงมาเป็น
พระโพธิสัตว์บนดิน นั่นก็เพราะเหตุการณ์สึนามิที่คุกคาม
เอเชียอาคเนย์ ในวันมหาวิปัสสนาครั้งนั้น เจ็ทลีพร้อมภรรยา
และลูกสองคนกำลังดำน้ำอยู่ที่เกาะมัลดีฟส์ ซีโร่ของเรา
ในจอทีวีกำลังพักผ่อนสุดสัปดาห์อย่างมีความสุข

ในขณะที่ทุกคนกำลังประมาท และกำลังรื่นรมย์
ชมความสุขในวันหยุดสุดสัปดาห์นี้เอง สีนามิกิเคลื่อนตัว
เข้ามาแบบเงียบ ๆ แล้วนาทิจ้างความเป็นความตายนั้น
น้ำก็สูงขึ้นไม่น้อยไปกว่าตึกสิบชั้น แล้วมันก็กลืนทุกสิ่ง
ทุกอย่างไปหมด

อย่างไรก็ตาม ด้วยสัญชาตญาณแห่งการเอาตัวรอด
เจ็ทลีรีบหนีขึ้นฝั่งสุดชีวิตพร้อมกับภรรยาและลูก ๆ แต่พอ
รู้สึกตัวอีกครั้งหนึ่งเขาได้พบความจริงว่า ลูกและภรรยา
ที่เขาทั้งอุ้มทั้งจูงขึ้นฝั่งนั้นหลุดไปจากมือทั้งสองข้างของเขา
และตัวเขาเองก็ลอยไปติดอยู่ที่ต้นไม้ต้นหนึ่ง มองไม่เห็นลูก
มองไม่เห็นภรรยา แล้วก็หมดสติไป ตื่นมาอีกครั้ง เขาเดิน
เป็นบ้ำเป็นหลังอยู่ตามชายหาด คลื่นสีนามิกิถอยกลับไป
ได้น้ำ เขามองเห็นความตายเกลื่อนหาดไปหมด

ขณะที่เขาร้องห่มร้องไห้เหมือนจะเป็นบ้ำเป็นหลัง
อยู่นั้น ก็มีชาวบ้านสองสามคนอุ้มลูกสองคนและก็จูง
ภรรยาเขามา “คุณ ลูกคุณไขไหม” เจ็ทลีหันไปมอง วิ่งไป
กอด พ่อ แม่ ลูก โถมกอดกันกลม ร้องห่มร้องไห้ ดีใจที่
ผ่านนาที่ชีวิตมาได้ อยู่รอดปลอดภัยกันตรงนี้ เมื่อเสียง
ร้องให้ด้วยความดีอกดีใจสิ้นสุดลงแล้ว เจ็ทลีหันไปมอง
ผู้ที่นำภรรยาและลูกมาส่ง หายไปไหนก็ไม่รู้ เดินตามหา
จนทั่วชายหาดก็ไม่เจอ ถามใครก็ไม่มีใครเห็น

เจ็ทลีทรุดลงนั่งในสภาพเปียกมะลอกมะแลง แล้วถามตัวเองว่า ไหนล่ะพระเอกตัวจริง เขาแสดงภาพยนตร์มาสี่สิบปีของชีวิต ทุกเรื่องเจ็ทลีฝันอย่างเดียวว่า ต้องเป็นที่หนึ่ง เจ็ทลีต้องเป็นพระเอก เจ็ทลีต้องเป็นฮีโร่ แล้วพอเกิดเรื่องขึ้นมาจริงๆ ฮีโร่ในหนังคนนั้นไม่สามารถช่วยได้ แม้กระทั่งภรรยาและลูกสุดที่รักของตัวเอง อย่างว่าแต่ลูกและภรรยาเลย ตัวเองก็ช่วยตัวเองไม่ได้ เขานั่งแล้วก็ร้องให้อยู่ตรงนั้น ท่ามกลางความมึนงงสงสัยของลูกและภรรยา

เขาพยายามตามหาคนที่ช่วยเหลือครอบครัวเขา แต่ก็ไม่พบ กลับมาที่บ้านเกิด เจ็ทลีนั่งถามตัวเองอยู่อีกครึ่งปี เขาถามว่า การเป็นพระเอกในหนังแทบไม่ได้ช่วยอะไร นอกจากช่วยให้ตัวเขาเองมีชื่อเสียงฟุ้งกระจายไปทั่วโลก และก็ได้เป็นพระเอกอย่างดีก็แค่บนแผ่นดิน

ครึ่งปีที่หยุดการแสดงไปนั้น เจ็ทลีได้บทสรุปว่า คนที่ช่วยเขา แท้ที่จริงไม่ใช่คนมีชื่อเสียง ไม่ใช่คนดัง ไม่ใช่ผู้มีอำนาจ แต่เป็นคนเล็กคนน้อย คือชาวบ้านธรรมดาๆ สามัญที่สุดนี้แหละ **ชาวบ้านธรรมดาๆ สามัญที่สุด แต่มีใจอันประเสริฐเลิศล้ำที่ช่วยเสร็จแล้วไม่รับแม้แต่คำขอบคุณ** คนเช่นนั้นต่างหากคือพระเอกตัวจริง

เจ็ทลีได้บทสรุปว่า เพื่อที่จะแสดงความขอบคุณ ชาวบ้านกลุ่มนั้นเขาต้องทำอะไรสักอย่าง ในที่สุดจึงตัดสินใจ ตั้งมูลนิธิ One Foundation หรือมูลนิธิหนึ่งหยวน เพื่อช่วยเหลือเด็กถูกละทิ้งทั่วโลกมาจนทุกวันนี้ ปัจจุบันเจ็ทลี เล่นหนังเป็นงานอดิเรกและเดินสายช่วยชาวโลกเป็นงานหลัก นี่ก็คือพระโพธิสัตว์บนดินอีกองค์หนึ่ง

เห็นไหมว่า ทุกคนสามารถเป็นพระโพธิสัตว์ได้ โดยไม่ต้องรอให้เกิดวิกฤติ ใครช่วยเหลือเด็กถูกละทิ้งได้ขอ ให้อยู่ที่ เห็นปัญหาอยู่ตรงไหน เห็นเพื่อนมนุษย์ตกทุกข์ ได้ยากอยู่ตรงไหน เห็นโลกกำลังมีวิกฤติอย่างไร ขอเพียง แค่หัวใจเราไม่เย็นชา เราอยากลุกขึ้นมาทำอะไรสักอย่าง หนึ่ง ให้ออกมาเหล่านั่นมันคลี่คลาย แค่นั้นประกายแห่ง ความเป็นพระโพธิสัตว์ก็เกิดขึ้นแล้ว

❁ ในความเสี่ยง มีความสุข

ในวิกฤติการณ์น้ำท่วมครั้งนี้เราได้เห็นพระโพธิสัตว์ บนดินกระจายอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง หรือในวิกฤติการณ์ สึนามิเข้าสู่ประเทศไทย คราวนั้นเราก็ได้เห็นพระโพธิสัตว์ บนดินกระจายอยู่ทั่วไป ฉะนั้นเมืองไทยไม่ได้ไร้พระโพธิสัตว์ ขอเพียงเราจับแก่นหรือหัวใจของพระโพธิสัตว์เขาออกมา

ช่วยกันประยุกต์ใช้ ช่วยกันเผยแพร่ออกไป แล้วเมืองไทย
ของเราจะดีขึ้น

หัวใจของพระโพธิสัตว์กล่าวอย่างง่ายที่สุด คือ
ความไม่เห็นแก่ตัว พระโพธิสัตว์ท่านมีความสุขที่สุดที่ได้
เสียสละช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ แต่จะรู้สึกทุกข์
และรู้สึกเกลียดที่สุดที่เป็นคนเห็นแก่ตัว

ในวิกฤติการณ์ทางการเมืองที่ผ่านมา ขณะที่เกิด
เหตุการณ์เผาบ้านเผาเมืองของเรานั้น อาตมภาพได้ค้นพบ
พระโพธิสัตว์มากมายหลายองค์ องค์หนึ่งที่อาตมารู้จัก
คือ คุณโก๋-มีสุข แจ่มมีสุข ในวันที่สถานีโทรทัศน์ช่อง ๓
ถูกเผา ผู้ประกาศและนักข่าวทุกคนไม่มีทางที่จะหนี
โดยวิ่งลงมาใช้บันไดตามปกติ ใช้ลิฟต์ก็ไม่ได้ ทุกคน
ต้องขึ้นไปออกันอยู่บนคานไฟฟ้า ขณะที่ข้างล่างไฟก็เผา
ทั้งไฟทั้งควันคุกคามขึ้นมาและมองไปข้างล่างก็เห็นแต่
กลุ่มคนจ้องอาฆาตมาดร้าย ถ้าใครหลุดออกมาจบชีวิต
แน่นอน

คุณโก๋พยายามโทรศัพท์ติดต่อขอให้เฮลิคอปเตอร์
มารับ เฮลิคอปเตอร์ลำหนึ่งนั้นบินมา และพิจารณาแล้ว
ว่า ถ้าลงไปรับถูกยิงจากรอบข้างแน่ จึงบินกลับไป นานี่
เฉียดเป็นเฉียดตายนั้นทุกคนกำลังจะแย่งกันหมด บางคน
ก็โทรศัพท์หาคนที่เป็นที่รักและร่ำลาอาลัยกัน

ขณะที่ทุกคนกำลังสิ้นหวังอยู่นั้นเอง ลักครู่หนึ่ง เฮลิคอปเตอร์ลำนั้นก็บินวนกลับมาแล้วหย่อนตัวลงมา รับคนที่อยู่บนยอดตึก ทุกคนบอกให้คุณไก่อ่-มีสุข และ ผู้ประกาศคนอื่นขึ้นไปก่อน แต่คุณไก่อ่บอกว่า พวกคุณ ขึ้นไปก่อน ไก่อ่ยังไม่ขึ้น นักข่าวทุกคนพยายามจะเอา ผู้ประกาศข่าวที่มีชื่อเสียงที่สุดขึ้นเฮลิคอปเตอร์ไปก่อน เพราะเขาถือกันว่า ผู้มีชื่อเสียงที่สุดเป็นคนสำคัญที่สุด ของช่อง

แต่คุณไก่อ่-มีสุขไม่ได้คิดอย่างนั้น เธอคิดว่า เธอเป็นที่รู้จักของคนดีอยู่แล้ว ชื่อเสียงก็มีแล้ว ครอบครัวก็มั่นคง แล้ว งานที่รักก็ได้ทำแล้ว เพราะฉะนั้นตัวเองประสบความสำเร็จแล้ว จะตายก็ไม่เป็นไร เธอจึงตัดสินใจไม่ขึ้น เฮลิคอปเตอร์ลำแรก แต่ให้ผู้ประกาศข่าวรุ่นน้อง ซึ่งยังไม่มีชื่อเสียงขึ้นก่อน เธอบอกว่า คนเหล่านั้นยังไม่ได้มก ลิ่นความสำเร็จเลย เขาควรจะมีชีวิตอยู่เพื่อที่ว่าจะได้กลับมาสร้างสรรค์ผลงานจนประสบความสำเร็จ ส่วนตนเองนั้น ตายได้แล้ว ชื่อเสียงก็มีแล้ว ความสำเร็จก็ค้นพบแล้ว เธอจึงยังไม่ขึ้น ให้น้องๆ และเพื่อนๆ ขึ้นก่อน

เชื่อกันไหม เมื่อส่งคนอื่นไปหมดแล้ว เฮลิคอปเตอร์ก็ กลับมารับเธออีกครั้งหนึ่ง เธอก็ปลอดภัยจากเหตุการณ์นั้น โดยสวัสดิ์ คุณไก่อ่เก็บเรื่องนี้เอาไว้มานานมาก ไม่ยอมเล่า

ให้ใครฟัง เพราะเกรงว่าเมื่อเล่าออกไปแล้ว หลายคน อาจจะมองว่าเธอสร้างภาพ เธอเก็บเอาไว้กว่าครึ่งปี วันหนึ่ง ได้คุยกับอาตมา เธอจึงเล่าให้ฟัง นี่ก็คือพระโพธิสัตว์ อีกรองค์หนึ่งที่ทำความดี ปิดทองหลังพระแล้วไม่ปรารถนาที่จะเป็นที่รู้จัก แต่วีรกรรมของเธอนั้นอยู่ในหัวใจของผู้ร่วม เหตุการณ์ทุกคน

คูลี พระโพธิสัตว์ก็อยู่ท่ามกลางกองเพลิง กองไฟ กองควัน ฉะนั้นคนที่คิดแบบนี้มีอยู่ทุกหนทุกแห่ง คนที่ คนอื่นก่อน ฉันทิหลัง สังคมของเราต้องการคนเช่นนี้ หรือวิกฤตการณ์ครั้งที่เราไม่เห็น พี่น้องสื่อมวลชน จำนวนมากลงไปในพื้นที่ช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชน อาตมาก็คิดว่าเป็นเรื่องที่น่าชื่นชมมากที่สื่อมวลชน จำนวนมากลงไปรายงานสดในพื้นที่ ทำให้ทุกพื้นที่ที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือมีคนแห่กันไปช่วยเหลือเกื้อกูล คุณสรยุทธ สุทัศนะจินดา ก็เป็นหนึ่งในสื่อมวลชนเหล่านั้น

อาตมาภาพคิดว่า สื่อนั้นเป็นฐานันดรที่สี่ที่มีพลัง มาก แต่ที่ผ่านมามีบางครั้งเราก็ใช้สื่อของเราในทางที่เสียหาย เพราะข่าวที่เราสนใจจะทำก็คือ ข่าวดีต้องหน้าใน ข่าวจัญไรต้องหน้าหนึ่ง หรือข่าวร้ายลงฟรี ของดีต้อง เสียเงิน หมากัดคนไม่เป็นข่าว คนกัดหมาเป็นข่าว นักข่าว ของเราก็ชอบรายงานแต่ข่าวแบบนี้

แต่คราวนี้เราได้เห็นสื่อมวลชนจากทุกช่อง ช่อง ๓ ช่อง ๕ ช่อง ๗ ช่อง ๙ ช่อง ๑๑ ช่องทีวีไทย หรือเคเบิลทีวี ASTV แท้แถมกันมาช่วยพี่น้องของเราในพื้นที่ต่างๆ อย่างน่าชื่นชม อาตมาภาวนาคิดว่า พี่น้องสื่อมวลชนเหล่านี้ก็คือพระโพธิสัตว์บนดิน นี่เป็นอย่างก้าวที่สำคัญมากของสื่อมวลชนไทยที่รู้จักใช้สื่อในเชิงสร้างสรรค์ ในการช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์

หนังสือมติชนสุดสัปดาห์นั้นถึงกับเอาคุณสรยุทธขึ้นปก และจับสวมชุดซูเปอร์แมน **นั่นก็คือการให้กำลังใจพระโพธิสัตว์บนดินของเราว่า คนทำดี มีคนเห็น** จริงอยู่แม้ว่าจะมีคนกลุ่มหนึ่งมองเขาในเชิงลบ แต่ขอให้รู้ไว้ อย่างหนึ่งว่า ถ้าใครคนใดคนหนึ่งกำลังอุทิศตนทำความดีช่วยเหลือเกื้อกูลชาวโลกอย่างเต็มที่ และมีคนกลุ่มหนึ่งมองว่าคนคนนี้กำลังสร้างภาพ ขอให้คุณจงภูมิใจได้เลย ในขณะที่เขามองว่าคุณกำลังสร้างภาพ คุณได้ช่วยเหลือคนไปแล้วเป็นแสนเป็นล้าน ส่วนคนที่นั่งตำหนิคุณ เขาทำได้อย่างดีที่สุดก็แค่ตำหนิคุณ เขาไม่ช่วยอะไร ไม่ใช่เพียงแค่นั้นะ เขายังมองคุณในแง่ลบ โลกจะไม่สูงขึ้น วิกฤตติจะไม่คลี่คลายจากคนที่เอาแต่ตำหนิคนอื่น จากคนที่เอาแต่วิจารณ์คนอื่น จากคนที่เอาแต่มองคนอื่นในแง่ลบแล้วไม่เคยลงมือทำอะไร ได้แต่พ่นน้ำลายทิ้งไปวันๆ

❁ ความสุขเหนืออื่นใด คือการได้ช่วยผู้อื่น

ฉะนั้นใครก็ตามที่อุทิศตนเป็นพระโพธิสัตว์บนดิน มีความสุขกับการได้รับใช้เพื่อนมนุษย์ทุกหนทุกแห่งในโลกนี้ ขอให้ภูมิใจเถอะว่า ในขณะที่เราถูกมองในทางเสียหาย อย่างน้อยที่สุดเราก็ได้ลุกขึ้นมาสะบัดมือสะบัดเท้าช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์แล้ว อาจจะช่วยไม่ได้ทั้งหมด อาจจะถูกเกลียดชัง อาจจะถูกอิจฉาริษยา อาจจะถูกวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงลบ แต่ขอให้รู้ไว้ คนที่เขาวิพากษ์วิจารณ์คุณนั้น ประการหนึ่ง เขาทำไม่ได้像你 เพราะเขาเองมีเจตนาในเชิงลบกับคุณ และอีกประการหนึ่ง เพราะเขาไม่เคยถูกฝึกให้รู้จักหัวใจของความเป็นพระโพธิสัตว์

โลกไม่เคยเปลี่ยนจากคนที่เอาแต่ดำเนินดีเตียน โลกไม่เคยเปลี่ยนจากคนใจแคบ โลกไม่เคยเปลี่ยนจากคนที่จ้องแต่จะจับผิดคนอื่นและมองคนอื่นในแง่ร้าย แต่โลกของเราเปลี่ยนจากคนที่มีความสุขจากการได้รับใช้ผู้อื่น โลกเปลี่ยนจากคนที่ถือปรัชญาว่างานของเราคือการทำให้เขามีความสุข และโลกเปลี่ยนจากคนที่เห็นคนอื่นตกทุกข์ได้ยากแล้วอดรันทนอยู่เฉยๆ ไม่ได้ ฉะนั้นคนที่ทำเพื่อโลกที่อาตมภาพเคยเห็นก็ดี ไม่เคยเห็นก็ดี เหล่านี้แหละคือพระโพธิสัตว์บนดิน

เราทุกคนสามารถเป็นพระโพธิสัตว์บนดิน
ได้กันทั้งหมดทั้งสิ้น ขอเพียงแต่เราทั้งหลายจับเอาหัวใจ
ของพระโพธิสัตว์ให้ได้

หัวใจแห่งความเป็นพระโพธิสัตว์คือการไม่เห็น
แก่ตัว หลักการของพระโพธิสัตว์ก็คือ การมีความเบิกบาน
จากการได้รับใช้เพื่อนมนุษย์หรืองานของเราคือการทำ
ให้เขามีความสุข ใครก็ตามที่จับเนื้อหาสาระของหัวใจ
ของความเป็นพระโพธิสัตว์ได้ คนคนนั้นจะกลายเป็น
พระโพธิสัตว์บนดิน

ขอให้เราทั้งหลายจงภูมิใจเถิดว่า เราได้เป็นพระ
โพธิสัตว์บนดินแล้วในชีวิตนี้ และถ้าเราหล่อเลี้ยงจิตสำนึก
สาธารณะที่มีความสุข ที่เกิดจากการมีความสุขในการได้
ช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์เหล่านี้เอาไว้ และเราดำเนิน
ไปในวิถีทางเช่นนี้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป เราจะเป็นคนที่เกิดมาแล้ว
ชาติหนึ่งไม่เสียชาติเกิด คúmที่จะเกิด ถ้าเราเกิดมาแล้ว
เราได้ทำเพื่อเพื่อนมนุษย์

๒

หัวใจที่เต้นเพื่อคนอื่น คือหัวใจพระโพธิสัตว์

ถ้าเราทำอะไรแล้วมีใจให้สิ่งนั้น
เราจะทำสิ่งนั้นอย่างมีความสุข
ในทำนองกลับกัน เมื่อเราไม่มีใจให้สิ่งใด
เราก็จะอยู่กับสิ่งนั้นอย่างไม่มีความสุข
เหมือนกับถ้าเราให้ใจกับใครบางคนไปแล้ว
ถ้าใครคนนั้นขออะไรจากเรา เราให้เขาได้ทั้งหมด

เราท่านทั้งหลายได้ร่วมจิตร่วมใจกัน เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยผู้ประสบภัยน้ำท่วมในคราวครั้งนี้ ความร่วมแรงร่วมใจของทุกคนคือพระโพธิสัตว์

ทุกท่านทุกคนต่างก็เดินทางออกจากบ้านเพื่อเอาเครื่องอุปโภคบริโภคมาร่วมบริจาค ใครมีเงินก็เอาเงิน ใครมีแรงก็เอาแรง ใครมีร้านข้าวปลาอาหารก็มาเปิดร้านฟรี ใครมีชื่อเสียง ก็เอาชื่อเสียงมาช่วยทำให้คนแห้งแค้นกันมาร่วมกันบริจาคในที่แห่งนี้

ใครมีความคิด ใครมีสติปัญญา ใครมีประสบการณ์ ก็เอาความคิด สติปัญญา ประสบการณ์มาแนะนำ ทำให้คณะทำงานของเรานั้นได้เห็นหนทางสว่างไสวในการ

เตรียมงานรับมือภัยน้ำท่วมครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี บรรยายภาค
เช่นนี้เป็นบรรยายภาคที่น่าชื่นใจเหลือเกิน เพราะในยามนี้
สังคมไทยต้องการทั้งของ ต้องการทั้งขวัญ

๑. **ของ**นี้ก็คือ ของอุปโภคบริโภคทั้งหลายที่จะ
ช่วยให้เราผ่านพ้นภัยวิกฤติครั้งนี้ไปได้อย่างปลอดภัย

๒. **ขวัญ**ก็คือ กำลังใจ

ทั้งสองอย่างนี้สำคัญด้วยกันทั้งคู่ **ของ**ทำให้เราอยู่
รอดทางกาย **ขวัญ**ก็คือกำลังใจโดยทางจิตวิญญาณ โดยที่
พวกเรา ใครมีสิ่งใด ก็เอาสิ่งนั้นมาร่วมกันบริจาค มาร่วม
กันแบ่งปัน ดังนั้นโครงการนี้ จึงเรียกกันว่า**กฐินน้ำใจช่วย
ผู้ประสบภัยน้ำท่วม** ตามปกติเวลาเราไปถวายกฐิน
สิ่งสำคัญที่สุดก็คือจีวร เพราะกฐินนั้นเป็นชื่อของผ้าจีวร
ที่จะน้อมถวายแด่พระสงฆ์ที่จำพรรษาครบ ๓ เดือน
ในวัดใดวันหนึ่ง และวัดนั้นควรจะมีพระสงฆ์จำพรรษา
อย่างน้อย ๕ รูปขึ้นไป นี่คือความหมายของกฐินใน
แบบเดิม

อย่างไรก็ตาม เรากำลังเผชิญกับภัยน้ำท่วมครั้ง
ใหญ่หลวงในประวัติศาสตร์ของไทย เกิดขึ้นตรงเทศกาล
กฐินพอดี คือระหว่างพรรษาและออกพรรษา อาตมภาพ
จะขอประยุกต์เอาเทศกาลกฐินมาใช้กับโครงการช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัยน้ำท่วม ดังนั้นชื่อโครงการของเราจึงมีชื่อว่า

“โครงการทอดกฐินน้ำใจช่วยภัยน้ำท่วม” โดยที่โครงการนี้ไม่ได้มุ่งไปที่จีวรเป็นสำคัญ แต่มุ่งไปที่ข้าวของจตุปัจจัยไทยธรรม เครื่องอุปโภคบริโภค ซึ่งหากท่านทั้งหลายไม่มีน้ำใจ ข้าวของเหล่านี้ก็ล่องไหลมาที่นี้ไม่ได้ กฐินนี้กล่าวอย่างตรงไปตรงมาที่สุดก็คือ กฐินน้ำใจของคนไทยทั้งผอง

❀ *ยกระดับคุณภาพหัวใจด้วยการไม่เห็นแก่ตัว*

คำว่า “ใจ” นั้นสำคัญมาก ถ้าเราทำอะไรแล้วมีใจให้สิ่งนั้น เราจะทำสิ่งนั้นอย่างมีความสุข ในทำนองกลับกัน เมื่อเราไม่มีใจให้สิ่งใด เราก็จะอยู่กับสิ่งนั้นอย่างไม่มีความสุข เหมือนกับเรามีใจให้ใครบางคน ถ้าเราให้ใจกับใครบางคนไปแล้ว ถ้าใครบางคนนั้นขออะไรจากเรา เงิน บ้าน รถ ที่ดิน ทรัพย์สิน สมบัติ ธุรกิจ เราให้เขาได้ทั้งหมด

อย่าว่าแต่บ้าน รถ ทรัพย์สินสมบัติเลย พระราชาบางองค์พอไปหลงรักผู้หญิงบางคนซึ่งเป็นผู้หญิงชาวบ้าน บัลลังก์ทั้งบัลลังก์ ประเทศทั้งประเทศ ยังทิ้งได้ เพราะว่าพระองค์ไม่มีใจให้กับประเทศชาติบ้านเมืองแล้ว ใจของพระองค์ไปอยู่กับผู้หญิงที่พระองค์รักแล้ว ถ้าเราให้ใจกับใครไปแล้ว ไม่มีอะไรที่เราให้ไม่ได้อีก นายินดีเหลือเกินที่วันนี้เราท่านทั้งหลายมานั่งอยู่ตรงนี้ แล้วมอบใจของท่านทั้งหลายให้กับคนไทยทั่วประเทศ

ใจของเราสำคัญมาก จะให้ใครขอให้คิดดี ๆ อย่าเอาไปให้ใครที่ไม่เห็นคุณค่าเขาบุญบุญ่า คนที่ถูกบุญบุญ่าหัวใจต่อให้สุขภาพร่างกายยังแข็งแรงดีอยู่ แต่ถ้าหัวใจถูกบุญบุญ่าก็ป่วยได้ แข็งไม่หัก ขาไม่หัก ยืนได้ไหม ตามปกติยืนได้ แต่ถ้าใจถูกบุญบุญ่า ยืนได้ไหม ไม่ได้ หหมดแรงที่จะหยุดยืน

ฉะนั้นใจของเราสำคัญมาก จะให้ใจไปกับใครคิดให้ดี ๆ ให้ใจไปกับคนที่เห็นคุณค่า ใจของเราจะได้รับการถนอมรักษาเป็นอย่างดี ให้ใจกับคนที่ไม่เห็นคุณค่า ใจของเราก็จะถูกย่ำยีบีฑาไม่มีชิ้นดี

วันนี้พวกเรามาอุทิศหัวใจให้กับชาวไทยที่ประสบอุทกภัยทั่วทุกภาคส่วน เท่ากับว่าเรากำลังมายกระดับคุณภาพแห่งหัวใจของเรา ซึ่งตามปกติวิสัยหัวใจของปุณฺชนก็ตามใจตัวเองล้วน ๆ จะทำอะไรก็ต้องถามว่า ทำไปทำไม ทำไปแล้วฉันจะได้อะไร นี่เป็นวิถีคิดของคนที่ไม่เห็นแก่ตัว เป็นธรรมชาติของปุณฺชนคนมีกิเลส แต่วันนี้ท่านทั้งหลายไม่ได้ถามว่า ทำไปแล้วฉันจะได้อะไร แต่ท่านทั้งหลายมารวมตัวกันอยู่ที่นี่ เพราะท่านทั้งหลายถามว่า เมื่อทำไปแล้วฉันจะช่วยเขาได้อย่างไร คนที่ถามอย่างนี้ คนเพียรพยายามที่จะช่วยเหลือผู้อื่นอย่างนี้อยู่เสมอ คือคนที่เป็นพระโพธิสัตว์

❁ ฉันจะช่วยเหลือคนทั้งโลก

พระนามของพระโพธิสัตว์ที่คนไทยรู้จักกันทั่วไป เรียกว่า **พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์** คนไทยเรียกง่ายๆ ว่า **กวนอิม** พระนามของพระองค์แปลได้ว่า **พระผู้ทรง**
เฝ้าสดับฟังเสียงแห่งความทุกข์ของมวลมนุษย ตอนเช้า
เดินผ่านมาเห็นใครหลายคนเอาดอกไม้มา เอาธูปเทียน
พวงมาลัยไปบน ให้ท่านช่วย แท้จริงแล้ว พระโพธิสัตว์นั้น
ท่านมีปณิธานว่า ฉันจะช่วยเหลือคนทั้งโลกให้พ้นจาก
ความทุกข์ยากลำบาก หรือฉันจะช่วยเหลือคนทั้งโลก
ให้เข้าสู่ภาวะนิพพานจนหมดทั้งโลก ฉันจะเข้านิพพาน
เป็นคนสุดท้าย

เวลาเราไปไหว้พระโพธิสัตว์เราอธิษฐานว่าอย่างไร
ขอให้ท่านช่วยฉัน ขอให้ท่านช่วยฉัน แต่พระโพธิสัตว์
อธิษฐานว่า ขอให้ฉันได้ช่วย ขอให้ฉันได้ช่วย เห็นไหม
มันต่างกัน คนที่คิดถึงแต่ตัวเองนะ สาธุ...ช่วยลูกด้วย
รู้ไหม พวงมาลัยพวงเดียวขอถึง ๑๐ อย่าง ขอเหลือเกิน
พวกเราขอพระโพธิสัตว์ อย่างกับเป็นไอแพดของสตีฟ
จอบส์ พระโพธิสัตว์ไม่ได้มีแอปพะยะขนาดนั้น เราขอได้
ทีละอย่างเท่านั้น

ถ้าจะขอให้ถูกต้อง ขอให้ข้าพเจ้าได้ช่วยคนอื่น
นี่คือการขอที่ถูกต้อง และคนที่จะช่วยคนอื่นได้ต้อง

ปฏิบัติตามหลักตนเป็นที่พึ่งของตน จากนั้นจึงให้คนเขา
ได้พึ่ง พัฒนาตัวเองก่อน ก่อนที่จะช่วยคนอื่น พัฒนา
ตนเองให้มีคุณสมบัติที่พร้อมสรรพ เรียกว่า **อัตตสัมปทา**
พอตัวเองมีทั้งความรู้ มีทั้งความดีงาม พึ่งตนเองได้แล้ว
จากนั้นทอดตามองออกไป เห็นใครลอยคออยู่ในความทุกข์
จึงออกไปช่วยเขา นี่คือนั่นเป็นที่พึ่งของคนอื่น ตนเป็นที่พึ่ง
แห่งตน จากนั้นให้คนอื่นเขาได้พึ่ง ใครถือคติอย่างนี้
เริ่มเป็นพระโพธิสัตว์น้อยๆ แล้ว

ปรัชญาของพระโพธิสัตว์มีต่อไปว่า พระโพธิสัตว์นั้น
เบิกบานในการรับใช้เพื่อนมนุษย์ เวลาได้ทำอะไรให้คนอื่น
แล้วมีความสุขมาก แต่คนส่วนใหญ่ไม่เป็นอย่างนี้ เวลา
ได้แก่งคนอื่นแล้วมีความสุข เวลาได้เอาเปรียบคนอื่นแล้ว
มีความสุข เวลาได้แก่งคนอื่นแล้วเขาไม่มีทางสู้ แหม...
มันช่างมีความสุข เวลาได้หลอกคนอื่นแล้วเขาก็อยู่ให้เรา
หลอกทั้งปีทั้งชาติ แหม...มันมีความสุข เวลาได้เขียนอะไร
ก็ตาม โพสต์ดำคนอื่นในอินเทอร์เน็ต โห...ใส่ไฟเข้าไป
ใส่ร้ายป้ายสีเข้าไป แล้วคนเข้าใจผิด เรายังมีความสุข

คนที่มีความสุขจากการทำให้คนอื่นมีความสุข
คนเหล่านี้ยังเวียนว่ายอยู่ในสัตว์ภูมิ จิตวิญญาณยังต่ำต้อย
มาก ยังเวียนว่ายอยู่ในภูมิของสัตว์เท่านั้นเอง เพราะโกรธ
เกลียด ชิงชัง อิจฉาริษยา เป็นภูมิของคนที่ยังหลงอยู่

จิตวิญญาณอันสูงส่งนั้นไม่เคยคิดในทางปรารถนา ร้ายแก่ใคร ชีวิตอันสูงส่งคิดว่า วันนี้ฉันจะช่วยเหลือคนอื่นได้อย่างไรบ้าง ย้อนมองตัวเองดูสิว่าจิตวิญญาณของเราสูงส่งหรือยัง สำหรับผู้ที่อาสาช่วยเหลือผู้ประสพภัยนี้ พระอาจารย์เชื่อว่าสูงส่ง เพราะทุกคนออกจากบ้านมาด้วยคิดว่าฉันจะช่วยคนอื่นได้อย่างไรบ้าง

พระโพธิสัตว์ทุกองค์นั้นจะมีความเบิกบานในการรับใช้เพื่อนมนุษย์ ความสุขของท่านก็คือการได้ทอดตนลงรับใช้ผู้อื่น ไม่ว่าจะอยู่ในสภาวะชีวิตแบบไหน ท่านจะมีความเบิกบานในการรับใช้เพื่อนมนุษย์ตามสภาวะนั้นๆ เช่น พระโพธิสัตว์บางครั้งเสวยพระชาติเป็นกวางก็ช่วยแบบกวาง บางพระชาติเป็นลิงก็ช่วยแบบลิง บางพระชาติเป็นหนูก็ช่วยแบบหนู บางพระชาติเป็นช้างก็ช่วยแบบช้าง **พระโพธิสัตว์จะไม่รอให้ตัวเองสมบูรณ์แบบที่สุด แล้วจึงไปช่วยคน แต่พระโพธิสัตว์ยึดหลักว่า ฉันช่วยได้แค่ไหนฉันก็จะช่วยแค่นั้น ฉันจะไม่รอให้ถึงวันที่ฉันสมบูรณ์แบบที่สุดแล้วจึงไปช่วย** เพราะกว่าจะพัฒนาไปถึงความสมบูรณ์แบบที่สุดจนถึงบรรลุนิพพานเป็นพระอรหันต์ ก็ไม่รู้ว่าต้องอีกนานเท่าไร

สมมติว่าตั้งแต่เกิดมาปฏิบัติธรรมจนอายุ ๗๕ ปี มาบรรลุนิพพานตอนอายุ ๗๕ ปี เออละสิ ตอนนั้นเริ่ม

ป่วยพอดี เป็นพระอรหันต์ตอนอายุ ๗๕ ปี เหลือเวลา
อีก ๒ ปี ถึงได้ช่วยชาวโลกแล้วก็ตาย ฉะนั้นพระโพธิสัตว์
ของเราไม่ได้ถือคติอย่างนั้น พระโพธิสัตว์จะถือคติว่า เรามี
ศักยภาพช่วยได้แค่ไหน ก็จะช่วยได้ตามศักยภาพนั้นๆ
ไม่ได้รอให้สมบูรณ์ถึงที่สุด

ถ้าหากพระโพธิสัตว์เป็นดั่งต้นไม้ต้นหนึ่ง ตอนเป็น
เมล็ด พระโพธิสัตว์ก็จะช่วยอย่างเป็นเมล็ด คือเป็นเมล็ด
พันธุ์ที่ดี ผลออกมาเป็นต้นอ่อน พระโพธิสัตว์ก็จะเป็น
ต้นอ่อนที่แข็งแรง เติบโตขึ้นมาเป็นลำต้น พระโพธิสัตว์ก็
เติบโตขึ้นมาหยั่งยืนอย่างมั่นคง ให้คนอื่นได้พึ่งพาอาศัย

วันหนึ่งผลิบอกออกมา ผลิดอกออกผล พระโพธิสัตว์
ก็จะกลายเป็นไม้ดอกที่ส่งกลิ่นกรุ่นหอม จะเป็นผลไม้ที่
โภชนาการ และเช่นเดียวกันก็จะเป็นร่มไม้ใบบังให้แก่คนอื่น
อย่างดีที่สุด ไม่จำเป็นหรอก ว่าต้องเป็นต้นโพธิ์กันทุกต้น
เราจะเป็นต้นไม้ชนิดไหนก็ได้ **แต่ขอให้เราเป็นต้นไม้ที่**
ตระหนักอยู่เสมอว่า ฉันทจะใช้รูปร่าง สังขาร และชีวิต
จิตใจนี้ เพื่อน้อมตนลงรับใช้เพื่อนมนุษย์

วิถีคิดของพระโพธิสัตว์แบบนี้ เราไม่จำเป็นต้องเป็น
นายกรัฐมนตรีกันทุกคน เราไม่จำเป็นจะต้องเป็นประธาน
บริษัทกันทุกคน เราไม่จำเป็นจะต้องเป็นผู้ว่าราชการกัน
ทุกคน เราไม่จำเป็นจะต้องเป็นนายก อบจ. กันทุกคน

เราไม่จำเป็นจะต้องเป็นแม่ทัพนายกองกันทุกคน เราไม่จำเป็นต้องเป็นประธานมูลนิธิกันทุกคน เราไม่จำเป็นจะต้องเป็นศิลปินผู้มีชื่อเสียงกันทุกคน เราเป็นอย่างที่เราเป็น เราเป็นคนธรรมดา เราเป็นคนเล็กคนน้อย เราเป็นคนเดินดินกินข้าวแกง แต่เรามี ๑ สมอ เรามี ๒ มือ เรามี ๒ เท้า และเรามีหัวใจที่งดงาม ศักยภาพที่เรามีแค่นี้เพียงพอแล้วที่จะช่วยเหลือคนอื่น

❁ ความเสียสละของพญาวานร

พระโพธิสัตว์แม้จะไปเกิดเป็นลิง ลิงก็ยังช่วยอย่างลิง เช่น ครั้งหนึ่ง พระโพธิสัตว์ของเรานั้นเสวยพระชาติเป็นพญาวานร อยู่ในป่าแห่งหนึ่ง วันหนึ่งมีนายพรานกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นนายพรานมือฉมัง รวมตัวกันมาไล่ต้อนฝูงลิง พอมารบฝูงลิงพระโพธิสัตว์เข้า ฝูงลิงตื่นตกใจ หนีกันไกลหลายหนืออย่างไรก็ไม่ทัน ในที่สุดก็มาหยุดอยู่ที่หน้าผาแห่งหนึ่ง มองลึกลงไปข้างล่างก็คือหุบเหวลึก ได้ยินแต่เสียงน้ำตกจากหุบผาดกซันก้องกังวานไปทั่ว ใครตกลงไปก็เรียกได้ว่าไม่มีชีวิตรอดขึ้นมาแน่นอน

ในที่สุดพญาวานรจึงได้ค้นหาเถาว์วัลย์มาเส้นหนึ่ง แล้วก็โยนข้ามไปอีกฝั่ง เถาว์วัลย์ถูกโยนข้ามไปพื้นที่ฝั่งโน้น แต่เถาว์วัลย์นั้นก็ยังไม่มั่นคง พญาวานรคิดว่าถ้าให้เถาว์วัลย์

พันอยู่แค่นั้น แล้วพาลูกฝูงโตเข้ามาไป ไม่เร็วก็ช้าเถาว์ลัย ก็ต้องขาดแน่นอน พญาวานรจึงอุทิศตนกระโดดข้ามน้ำไป แล้วก็ไปชิงเถาว์ลัย แต่เนื่องจากเถาว์ลัยสั้นเกินไป ทำให้ไม่สามารถมัดให้แน่นได้ ในที่สุดพญาวานรจึงตัดสินใจ อุทิศตนเป็นส่วนหนึ่งของเถาว์ลัยนั้นด้วย โดยใช้ ๒ ขาหลัง เกาะกิ่งไม้ของอีกฝั่งหนึ่ง ส่วน ๒ มือข้างหน้า ถือปลาย ของเถาว์ลัยไว้อย่างมั่นคงแล้วก็ผูกเถาว์ลัยนั้นเข้ากับตัว ดึงจนมั่นใจว่าแน่นหนาแล้วตะโกนให้บริวารของตัวเอง โตเถาว์ลัยเข้ามา ลิงหลายร้อยตัวโตเถาว์ลัยเข้ามาจาก หน้าผาฝั่งหนึ่งไปยังอีกฝั่งหนึ่ง พอถึงจุดที่พญาวานรอุทิศ ตนเป็นเถาว์ลัย บริวารไม่อยากจะเหยียบแต่พระโพธิสัตว์ บอกว่าให้เหยียบไปเลย อย่าไปคิดอะไรมาก สิ่งสำคัญที่สุด ของเราตอนนี้คือ ทำอย่างไรจะทำให้เรารอด

เหล่าวานรก็ได้โตเถาว์ลัยข้ามฝั่งไป โดยเหยียบ บนหลัง บนหัว บนไหล่ ของพญาวานร เอาชีวิตรอดได้ ทั้งหมด

ในที่สุดนายพรานก็เดินทางมาถึงตรงนั้น เห็นวิธีที่ลิง ทั้งหลายโตข้ามจากฝั่งหนึ่งไปยังอีกฝั่งหนึ่ง แล้วก็ได้เห็น พญาวานรพระโพธิสัตว์อุทิศตนเป็นส่วนหนึ่งของเถาว์ลัย นั้นด้วย นายพรานเห็นพญาวานรที่เปี่ยมไปด้วยจิตอาสา มีความเสียสละในการรับใช้ฝูงลิงของตัวเองแล้ว ได้รู้ซึ่ง

กับภาพที่ปรากฏอยู่ต่อหน้าก็รู้สึกหดหู่มากกว่า ตายละ เราทำให้สิ่งท่านทั้งหลายต้องลำบากลำบากขนาดนี้เลยหรือนี่ คุณนั่นสิ ตัวนั้นคงเป็นพญาวานรใหญ่ ทำไมจึงมีความเสียสละเพื่อพี่น้องของตัวเองถึงขนาดนั้น ตายละเราเป็นมนุษย์ทำไมเรามาเห็นแก่ตัวอยู่ตรงนี้ มาเที่ยวเบียดเบียนชีวิตเขาได้อย่างไร พญาวานรที่มีจิตใจประเสริฐเลิศล้ำขนาดนั้น เราจะฆ่าเขาลงได้อย่างไร

พอภาพของพญาวานรที่เปี่ยมไปด้วยจิตที่เป็นสาธารณะมาปรากฏอยู่ตรงหน้าเช่นนั้น นายพรานไม่มีแรงที่จะขึ้นสาย ลูกธนูของนายพรานวันนั้นจึงเป็นหมัน และในที่สุดพญาวานรกับนายพรานก็ได้สนทนากัน เกิดการเจรจาสันติภาพ

นายพรานกล่าวว่า เราก็เป็นมนุษย์ เป็นสัตว์ผู้ประเสริฐ แต่เมื่อได้เห็นท่านช่วยลูกฝูงของท่านในวันนี้แล้ว เราารู้เลยว่าหัวใจของเรายังสูงไม่เท่ากับหัวใจของท่าน เชิญท่านทั้งหลายจงอาศัยอยู่ในป่านี้อย่างสวัสดิเกตินับแต่นี้เป็นต้นไป จะไม่มีการไล่ล่าเกิดขึ้นอีก

เห็นหรือยังว่า พระโพธิสัตว์เป็นลิงก็ช่วยอย่างสิงต้องรอให้เป็นคนก่อนไหม เป็นคนต้องรอให้รวยก่อนไหม รวยแล้วต้องให้ล้มเหลือก่อนไหม ไม่ต้องทรอก อยู่ในสภาวะชีวิตแบบไหน เราสามารถใช้สภาวะชีวิตแบบนั้นช่วยเหลือ

เกือบทุกคนมนุษย์ ทำเต็มที่ แล้วทำให้ดีที่สุด เหมือนดอกไม้
จะเป็นบานไม่รู้โรย เราช่วยแบบบานไม่รู้โรยก็ได้ จะเป็น
กุหลาบเราก็ช่วยแบบกุหลาบ จะเป็นทิวลิปก็ช่วยแบบ
ทิวลิป เราทุกคนสามารถเป็นดอกไม้ที่ผลิบานได้ในรูปแบบ
ของตนเอง

เราทุกคนสามารถเป็นพระโพธิสัตว์องค์น้อยๆ ใน
รูปแบบพระโพธิสัตว์ของเราเอง เรามีเงินเราเอาเงินช่วย
เรามีของเราก็เอาของช่วย เรามีปัญญาเราเอาปัญญาช่วย
เรามีชื่อเสียงเราเอาชื่อเสียงช่วย เรามีหน้าตาหล่อเหลา
สวยงาม เราก็เอาหน้าตาบุคลิกของเราช่วย เรามีอำนาจ
เราใช้อำนาจช่วย เรามีประสบการณ์เราก็ใช้ประสบการณ์ช่วย
ถ้าเราแต่ละคนเอามวลรวมของศักยภาพของเราทั้งหมด
มาหลอมรวมแล้วไปช่วยเหลือคนไทย มวลน้ำหรือจะสู้
มวลรวมแห่งศักยภาพได้ มวลน้ำจะยิ่งใหญ่แค่ไหนก็ตาม
มีหรือจะสู้มวลรวมแห่งน้ำใจและศักยภาพของคนไทยได้
นี่พระโพธิสัตว์เป็นอย่างนี้

❁ *ทนไม่ได้ที่เห็นผู้อื่นมีความทุกข์*

คติที่ ๒ พระโพธิสัตว์มีหัวใจที่เต้นเพื่อคนอื่น หัวใจ
ของพระโพธิสัตว์หวั่นไหวเสมอเมื่อเห็นคนตกทุกข์ได้ยาก
เหมือนดังคำกล่าวที่ว่า อัมมาสัยของคนที่ทนไม่ได้คือ

กรุณา คือลักษณะมหาบุรุษ คนที่เกิดมาเพื่อจะเป็นมหาบุรุษนั้น ทนไม่ได้ที่เห็นคนอื่นตกทุกข์ได้ยาก

คำว่ามหาบุรุษไม่ได้หมายถึงผู้ชาย มหาบุรุษเป็นเรื่องของสภาวะจิตใจ เหมือนคานธีเป็นคนที่เห็นคนอื่นเดียวที่ตกทุกข์ได้ยาก ท่านทนไม่ได้ จึงทอดตนลงรับใช้เพื่อนมนุษย์ รพินทรนาถ ฐากูร ซึ่งเป็นปราชญ์เมธีคนสำคัญของอินเดีย จึงตั้งชื่อให้ท่านเป็นพิเศษว่ามหาตมะ คำว่ามหาตมะแปลว่า ผู้ที่มีจิตวิญญานที่ยิ่งใหญ่ นับแต่นั้นคานธีจึงได้ชื่อใหม่ว่า **มหาตมะคานธี** แปลว่าคานธีผู้มีจิตวิญญานอันยิ่งใหญ่ เพราะมีความเบิกบานในการรับใช้เพื่อนมนุษย์

อักษณาสัยของพระโพธิสัตว์นั่นก็คือ เห็นคนอื่นตกทุกข์ได้ยากแล้วทนไม่ได้ อักษณาสัยของคนที่ท่านไม่ได้คือมหาบุรุษ พุดแบบนี้อาจจะฟังยาก พระอาจารย์ขอปรับนิดหนึ่งเป็นภาษาร่วมสมัยว่า หัวใจที่เต้นเพื่อคนอื่นคือหัวใจของพระโพธิสัตว์ คล่าหัวใจตัวเองดูสิว่ามันเต้นเพื่อใคร ตื่นมามันเต้นเพื่อใคร แล้วก็ก่อนเข้านอนมันเต้นเพื่อใคร ถามดูสิ

ที่สถาบันวิมุตตยาลัยนั้น อาตมภาพจะเรียกเจ้าหน้าที่ทุกคนว่าเป็น **โพธิสัตว์ภาคี** แปลว่าผู้ที่มีหัวใจแห่งพระโพธิสัตว์ เรียกชื่อสั้นๆ ว่าพระโพธิสัตว์ เราทุกคนเป็นพระโพธิสัตว์ได้ เป็นได้ด้วยการน้อมลงรับใช้เพื่อน

มนุษย์ เท่าที่ศักยภาพของตัวเราจะทำได้ ในโลกนี้มี
พระโพธิสัตว์กระจายอยู่ในองค์กรเรามากมาย

ที่ประเทศไต้หวัน เกือบ ๖๐ ปีมาแล้ว มีภิกษุณี
รูปหนึ่ง ได้เดินทางไปยังคลินิกแห่งหนึ่ง เพื่อเยี่ยมศิษย์
คนหนึ่ง ขณะที่ภิกษุณีรูปนี้เดินไปตามระเบียบของคลินิก
นั่นเอง ท่านได้เห็นหยดเลือดหยดเป็นรอยตามทาง ภิกษุณี
จึงถามเจ้าหน้าที่พยาบาลว่า นี่หยดเลือดของใคร พยาบาล
จึงบอกว่า อ้อ เป็นหยดเลือดของผู้หญิงชาวเขาคนหนึ่ง
เธอกำลังท้องแก่ใกล้คลอด สามีอุ้มเธอลงมาจากเขา
เพื่อมาคลอดที่คลินิกแห่งนี้ แต่บังเอิญว่าเธอไม่มีเงินเลย
ทางคลินิกจึงไม่ได้ทำคลอดให้

ภิกษุณีถามว่า แล้วตอนนี้เธอไปไหน พยาบาลก็
ตอบว่าสามีอุ้มกลับขึ้นเขาไปแล้ว เป็นตายร้ายดีอย่างไร
ไม่ทราบ ภิกษุณีรูปนี้ได้ยินได้ฟังแล้วสะเทือนใจอย่างยิ่ง
ท่านต้องปฏิญาณกับตัวเองว่า ตราบใดที่ฉันยังมีชีวิตอยู่
มนุษย์ที่ตกทุกข์ได้ยากจะต้องไม่ถูกทอดทิ้งให้ลำบาก
อย่างนี้อีก

เห็นหรือยัง ในองค์กรที่มุ่งทำธุรกิจอย่างเดียว บางที
เห็นคนตกทุกข์ได้ยากเข้ามาหา ไม่เห็นคนว่าเป็นคน แต่
เห็นคนว่าเป็นเงิน เจ้าหน้าที่ในคลินิกนั้นเห็นผู้หญิงท้องแก่
คนนั้นว่าเป็นเงินก้อนหนึ่ง พอเธอไม่มีเงินให้ สามีเธอ

ก็ต้องพาเธอกลับขึ้นเขาไป เป็นตายร้ายดีอย่างไรก็ไม่รู้
นี่คือมนุษย์ที่ไม่มีหัวใจแห่งการเป็นมนุษย์

ภิกษุณีเริ่มสร้างโรงพยาบาลเพื่อช่วยเหลือผู้ตกทุกข์
ได้ยาก โรงพยาบาลของฉันจะเป็นโรงพยาบาลที่ดีที่สุดใน
การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ใช้นเงินมหาศาล หลายร้อยล้าน

ลูกศิษย์ไม่มีใครเห็นด้วยแม้แต่คนเดียว ทุกคน
บอกว่า “คุณแม่ งานนี้ต้องวางชีวิตเป็นเดิมพันถึงจะสร้างได้
มันเป็นไปไม่ได้หรอก ขอคุณแม่ล้มเลิกเถอะ” แต่คุณแม่
ภิกษุณีบอกว่า “ไม่ได้หรอกลูก แม่เชื่อว่าคนเราเมื่อมีปณิธาน
ขุนเขาหรือสายน้ำก็ต้องหลีกทางให้”

ท่านเริ่มต้นด้วยการขอรับบริจาคจากผู้หญิงชาวบ้าน
ในเมืองฮั่วเหลียน ซึ่งเป็นเมืองชนบทของไทยไปด้วยเข้าไป

ขอรับบริจาคคนละเหรียญสองเหรียญ แล้วลูกศิษย์ลูกหาของท่านก็ไปเอาไม่ไผ่มาทำเป็นอมสิน แจกออกไปให้ช่วยกันหยอดๆ มองอย่างไรก็ไม่มีทางที่จะถึง ๘๐๐ ล้าน ลูกศิษย์ก็ส่งสารท่าน

ต่อมาท่านก็ล้มป่วย ลูกศิษย์ยิ่งส่งสารใหญ่เลย กลัวอาจารย์เสียชีวิต ก็เลยต้องบอกกล่าว เราต้องช่วยท่าน ให้ท่านเสียชีวิตไม่ได้ โรงพยาบาลยังไม่ได้สร้างเลย ก่อนที่ท่านจะเป็นอะไรไปเราต้องช่วยท่าน ต่างคนต่างอยากช่วยๆ ในที่สุดไปๆ มาๆ ได้เงินมามากมายมหาศาล ได้สร้างโรงพยาบาลที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งในได้หัววัน และองค์กรของท่านเป็นที่รู้จักในเวทีโลกว่า **ฉ้อจี้** ซึ่งคนไทยแห่กันไปดูงานทุกวันนี้นั่นเอง

เห็นหรือยัง พระโพธิสัตว์ทำงานอย่างนั้น ตอนที่ท่านเริ่มรับบริจาคเงินนั้น ท่านไม่มีเงินแม้แต่บาทเดียว เมื่อ ๓ ปีก่อนอาตมภาพได้ไปเยือนที่สำนักของท่าน ได้มีโอกาสพบปะกับท่านพร้อมคณะ

ลูกศิษย์คนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า วันหนึ่งมีลูกศิษย์เข้าไปปิดกวาดห้องนอนของท่าน แล้วก็ได้เห็นว่าคุณที่ท่านนอนนั้นหมดสภาพไปแล้ว ผ้าห่มที่ท่านห่มก็เก่าคัล้าสีดก เมื่อลูกศิษย์ของท่านเห็นว่าท่านไข้ของที่หมดสภาพแล้ว ทั้งๆ ที่ท่านเดินทางช่วยคนทั่วโลก แต่ท่านกลับมีคุณภาพชีวิตที่ต่ำ

เหลือเกิน ลูกศิษย์คนนั้นจึงไปซื้อผ้าห่มใหม่และเอามาเปลี่ยนให้เสร็จ

วันรุ่งขึ้นท่านออกมาทำวัตรสวดมนต์ แล้วท่านก็ถามว่า เออ ใครเอาผ้าห่มใหม่มาให้ฉัน ขอบใจนะ มันยอดเยี่ยมจริงๆ ลูกศิษย์คนนั้นจึงยิ้ม มันยอดเยี่ยมมาก เพราะว่าวันนี้ฉันจะออกไปช่วยชาวบ้านพอดี ก็เลยจะเอาผ้าห่มผืนนั้นไปช่วย ท่านคิดถึงตัวเองไหม ไม่มี **ในหัวใจของพระโพธิสัตว์นั้น ทุกสิ่งทุกอย่างก็พร้อมที่จะแบ่งก็พร้อมที่จะปันให้คนอื่นก่อนเสมอ คำนึงถึงความสุขของมหาชนเป็นอันดับหนึ่ง แล้วคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนเป็นลำดับสุดท้าย นี่คือหัวใจของพระโพธิสัตว์**

คุณคุณภาพสำคัญที่สุด

ประการที่ ๓ หากเรากราบ มาไหว้ มาสักการะ ประติมากรรมพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร แล้วเราไม่เข้าใจความหมายว่ามีอย่างไร ก็เท่ากับว่า เราทำได้อย่างดีที่สุด แต่อย่างเดียวคือพิธีกรรม แต่เราไม่ทำพิธีกรรม พิธีกรรมก็คือสักแต่ว่าทำ แต่พิธีกรรมหมายความว่าเรากราบเราไหว้เราสักการะ ด้วยความเข้าใจจิตใจในสิ่งที่เราเคารพสักการะนั้น

ในเวลาี่นี้สังคมเรากำลังต้องการพระโพธิสัตว์
อย่างยิ่ง เพราะว่ามีภัยมากมายเหลือเกินกำลังคุกคาม
เราอยู่ พระอาจารย์อยากจะตั้งข้อสังเกต หนึ่งทศวรรษ
ที่ผ่านมา เมืองไทยนั้นกลายเป็นรังแห่งโรค เต็มไปด้วย
วิกฤติ วิกฤตินั้นจบวิกฤตินี้เกิด วิกฤตินี้จบวิกฤติโน้น
มาอีก ทำไมบ้านเมืองของเราซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อม
ที่อุดมสมบูรณ์จึงเต็มไปด้วยวิกฤติอย่างน่าสังเวชเช่นนี้

ท่ามกลางสภาวะวิกฤติอย่างนี้ ถ้าเราคนไทยยัง
เต็มไปด้วยคนเห็นแก่ตัว ยังเต็มไปด้วยคนที่คิดแต่ว่า
ฉันจะได้อะไร โดยไม่เคยถามว่า แล้วฉันจะให้อะไรแก่
คนอื่นได้บ้าง บ้านเมืองจะยิ่งวิกฤติหนักขึ้น วิกฤติซึ่งเกิด
จากภัยธรรมชาตินั้นหนักหนาสาหัสแค่ไหนก็ตาม ถ้าเรา
คนไทยมีคุณภาพ เรารับมือได้ วิกฤติซึ่งเกิดจากภัย
ธรรมชาติแม้ไม่หนักหนาสาหัส แต่ถ้าคนไม่ค่อยมีคุณภาพ
วิกฤติเล็กๆ จะกลายเป็นวิกฤติใหญ่

ประเทศที่คนเขามีคุณภาพอย่างญี่ปุ่น พอสึนามิ
เกิดขึ้นแล้วเกิดแผ่นดินไหว คนเขาแทบไม่ตื่นไม่ตกใจ
เลย เพราะเขาฝึกคนของเขาเป็นอย่างดีแล้วว่าวันหนึ่ง
มันจะเป็นอย่างนี้ หลังเหตุการณ์ เขาก็ไปซื้อข้าวปลาอาหาร
ตามห้างสรรพสินค้า เขาเข้าแถวกัน ผู้ใหญ่เวลามีเด็กมา

เข้าแถว ผู้ใหญ่จะผลักให้เด็กไปเข้าแถวข้างหน้า แต่เด็กจะบอกผู้ใหญ่ว่า ไม่เป็นไรครับ ผมขอใช้สิทธิตามเดิมครับ ผมมาทีหลัง ผมขออยู่ข้างหลัง ผู้ใหญ่คิดถึงเด็ก เด็กก็คิดถึงสิทธิและหน้าที่ตามที่ได้ฝึกกันได้เป็นอย่างดี

ฉะนั้น ท่ามกลางข่าวร้ายของคนญี่ปุ่น ทั่วโลกได้เห็นระเบียบวินัยของญี่ปุ่นก็ยกย่องได้ว่า นี่ไงพลเมืองของประเทศที่พัฒนาแล้ว เขาเป็นอย่างนั้น วิกฤตินักหนาสาหัสแค่ไหนก็ตาม ถ้าเราพัฒนาคน พัฒนาตนของเราเอาไว้เป็นอย่างดี **วิกฤติทุกรูปแบบเป็นเรื่องเล็ก แต่ต่อให้เป็นวิกฤติเล็ก ๆ ถ้าเราไม่ได้พัฒนาตนสำหรับรับมือกับวิกฤติ มันจะกลายเป็นเรื่องใหญ่** เราคนไทยนั้นมีปัญหาเรื่องคุณภาพ

อาตมาเองก็ไม่ใช่คนที่มีคุณภาพ เป็นคนที่ต้องเรียนรู้อะไรอีกมากมายมหาศาลเหลือเกิน หลายปีมานี้ที่อาตมาออกไปช่วยน้ำท่วมได้เห็นตัวอย่าง ได้เห็นแล้วก็คิดว่าเราจะต้องช่วยกันสร้างสรรค์พัฒนาประชาชนคนไทยพี่น้องของเรา รวมทั้งตัวอาตมาเองด้วยก็ต้องพัฒนาตนเองเหมือนกัน

ช่วงปีที่แล้วอาตมาเอาของไปแจก เราบรรทุกข้าวของไปพันกว่าชุด แต่เมื่อเราไปถึงสถานที่แล้ว พอรจจอดบูบ

อาตมาขึ้นไปอยู่บนศาลาวัด แล้วลูกศิษย์ลูกหา ก็ลงมาเตรียมข้าวเตรียมของจะแจก แต่เราแจกไม่ได้ เพราะว่าถูกล้อมรตอยู่ครึ่งวัน ก็เลยไม่ได้แจก อาตมาจึงต้องนั่งอยู่อย่างนั้น ออกจากห้องศาลาการเปรียญก็ไม่ได้ เจ้าหน้าที่จะเปิดประตูรถก็ไม่ได้ เพราะคนจะแย่ง ตกลงทำอย่างไร ฝ่ายหนึ่งอยู่ข้างใน ฝ่ายหนึ่งล้อมรตอยู่ข้างนอก ก็เลยไม่มีใครทำอะไรทั้งสิ้น เห็นไหม แย่งกันดีเลยไม่ดีสักคน แต่ถ้าผลัดกันดี เราก็จะได้ดีกันทุกคนใช่ไหม

เราต้องยอมถอย ยอมยี่ดหยุ่น แต่พวกเราไม่ได้ฝึกกันมา ทุกคนคิดแต่ว่า ฉันต้องเป็นคนแรกที่ได้ของก่อน ตกลงเลยไม่มีใครได้สักคน เพราะไม่มีใครกล้าเปิดประตูรถ ฉะนั้น ถ้าเต็มไปด้วยคนเห็นแก่ตัว ต่อให้มีทรัพย์มากมายนานอยู่ในประเทศ เราก็ยังมีคนจนอยู่เต็มแผ่นดิน เพราะแบ่งใครไม่ได้ นี่แหละคนไทย จึงจำเป็นจะต้องมีพระโพธิสัตว์มากมายกระจายอยู่เต็มแผ่นดิน เพราะพระโพธิสัตว์นั้น คิดถึงคนอื่นก่อนแล้วจึงคิดถึงตัวเองทีหลัง

❁ ใช้สื่อให้เป็นประโยชน์

สาระสำคัญของพระโพธิสัตว์ก็คือว่า

ประการที่ ๑ พระโพธิสัตว์นั้น เผ่าฟังเสียงของเพื่อนมนุษย์ผู้กำลังตกทุกข์ได้ยาก สมกับพระนามว่า

อวโลกิตศวรรซึ่งแปลว่า พระองค์ผู้ทรงเป็นใหญ่ในการแผ่
สดับฟังสำเนียงของเพื่อนมนุษย์ผู้ตกทุกข์ได้ยาก เวลา
เพื่อนมนุษย์ของเราตกทุกข์ได้ยาก เราฟังเสียง เราได้ยิน
ใหม่ เราเปิดที่วิญญูใหม่ว่ามีใครตกทุกข์ได้ยากอยู่ตรงไหน
เราเช็คคือเมลใหม่ว่ามีใครขอความช่วยเหลือจากเราบ้าง
เราคาดดูในเฟซบุ๊กใหม่ว่ามีใครมาบอกเล่าแก้สลิปข่าวสาร
แห่งความเดือดร้อนอะไรบ้าง พระโพธิสัตว์ต้องใช้สื่อให้เป็น

พระโพธิสัตว์รุ่นเก่านั้นเฝ้าฟังเสียงแห่งมนุษย์
ด้วยการเห็นภัยพิบัติเกิดขึ้นต่อหน้าแล้วเดินทางไป บางที
ข้ามวันข้ามคืน สิบวันยี่สิบวัน กว่าจะไปถึงพื้นที่ประสบภัย
พระโพธิสัตว์รุ่นใหม่ไม่ต้องไปอย่างนั้นก็ได้อ ยิบมาเลย
ไอโฟน แล้วคลิกลงไป ไอโ ท่านว. รับบริจาค หอจดหมายเหตุ
รับบริจาค กด LIKE เลย เจ้ง โอนเงินเข้ามาเลย นี่คือ
พระโพธิสัตว์รุ่นใหม่ ต้องใช้สื่อให้เป็น ไม่จำเป็นจะต้องลง
ถึงพื้นที่ตรงนั้นก็ได้อ เรากด LIKE ในไอโฟน กด LIKE ในเฟซบุ๊ก
หรือทวิตในทวิตเตอร์ หรือว่าส่งต่อเมล ความช่วยเหลือจาก
พระโพธิสัตว์ซึ่งมีอยู่ทั่วโลกนั้นจะหลั่งไหลมาเทมา

อาตมาเชื่ออย่างนี้ เชื่อกันว่า ลึก ๆ แล้วมนุษยชาติ
ทุกชาติทุกภาษามีจิตวิญญูณแห่งพระโพธิสัตว์ แต่บางครั้ง
ทำไม่จิตวิญญูณนั้นไม่แสดงออกมา นั่นเป็นเพราะไม่ได้

รับแรงบันดาลใจ หลายวันก่อนลูกศิษย์อาดมานำภาพ
บรรยากาศของการทอดกฐินน้ำใจช่วยผู้ประสบภัยน้ำท่วม
โพสต์ลงไปในเฟซบุ๊กเท่านั้น คนในเกาะอังกฤษตั้งกลุ่มขึ้นมา
ขอรับบริจาคและจะบินตามอาดมามาร่วมโครงการด้วย
คนไทยในนิวยอร์กและซิดนีย์ก็มาร่วมกับสมาคมของฝรั่งเศส
หลายสมาคมจะจัดงานคอนเสิร์ตที่อเมริกา ถามว่าทำไม
จะเอามาช่วยคนไทย รู้ได้อย่างไร เห็นในเฟซบุ๊กครับท่าน

เห็นไหม แท้ที่จริงพระโพธิสัตว์มีอยู่แล้วนะ แต่ใน
เวลาปรกติไม่แสดงตัว เพราะยังไม่ได้ฟังเสียงแห่งความทุกข์
ฉะนั้นเสียงแห่งความทุกข์นั้นมีอยู่ทุกหนทุกแห่ง ถ้าพระ-
โพธิสัตว์ได้ยิน พระโพธิสัตว์ในตัวเราก็จะตื่นรู้ขึ้นมา

มีนี่ตามปกติชอบกำ แต่ถ้าได้รับแรงบันดาลใจมีอัน
นี้ก็แบ่ได้ ฉะนั้นมือที่แบกับมือที่กำคือมือเดียวกัน มือที่
รวบเข้ามากับมือที่ให้ออกไปก็คือมือเดียวกัน พระโพธิสัตว์
กระจายอยู่ทุกหนทุกแห่ง ถ้าเขาได้ยินเสียงแห่งความทุกข์
ยากของมวลมนุษย์ จิตสำนึกแห่งพระโพธิสัตว์ก็จะผลิบาน
ขึ้นมา ดังนั้นถ้าเราไทยช่วยไทยแล้วช่วยไม่ไหว อย่าลืม
ขอความร่วมมือร่วมใจจากพระโพธิสัตว์ทั่วโลกซึ่งยังมีอยู่

ประการที่ ๒ พระโพธิสัตว์ถือคติว่า จะช่วยเหลือ
เกื้อกูลผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ จนคนทั้งโลกมีความสุข

แล้วตัวเองก็จะเข้าภาวะนิพพานเป็นคนสุดท้าย ใครถือคติอย่างนี้ได้ คนคนนั้นจะเป็นคนที่น่ากราบนำไหว้มาก โดยที่ไม่จำเป็นต้องบวชพระก็ได้

ประการที่ ๓ พระโพธิสัตว์นั้นเมื่อกับจากการรับใช้เพื่อนมนุษย์ มีความสุขเหลือเกินที่ได้มานั่งหีบของใส่ถุงยังชีพ มีความสุขเหลือเกินที่ได้มาเปิดโรงงานอยู่ตรงนี้ มีความสุขเหลือเกินที่ลงไปลุยน้ำช่วยคนเล็กคนน้อยที่กำลังจะจมน้ำ มีความสุขเหลือเกินที่ได้สอนหนังสือฟรีเป็นวิทยาทาน มีความสุขเหลือเกินที่ได้แบ่งปันข้าวของในยามคนอื่นประสบอุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย และมีความสุขเหลือเกินที่ได้แบ่งปันบุญกุศลให้คนอื่น สุดท้ายมีความสุขเหลือเกินที่ได้อุทิศตนทำในสิ่งที่คนอื่นเขาขาดแต่เรามีอย่างล้นเหลือ เราจนเจือเขาไปเราก็มีความสุข **กล่าวอย่างสั้นที่สุดว่า พระโพธิสัตว์เป็นพระเจ้าให้ มีความสุขกับการให้**

ประการที่ ๔ พระโพธิสัตว์นั้นมีหัวใจที่เด่นเพื่อคนอื่น กล่าวสั้น ๆ ก็คือ หัวใจที่เด่นเพื่อคนอื่นก็คือหัวใจของพระโพธิสัตว์นั่นเอง

ใครมีคุณสมบัติทั้งสี่ประการนี้ครบ หรือไม่ต้องครบ เอาข้อสุดท้ายเลยก็ได้ หัวใจที่เด่นเพื่อคนอื่นคือหัวใจของพระโพธิสัตว์ ใครมีข้อนี้เพียงข้อเดียว คนคนนั้นก็เป็
พระโพธิสัตว์

เห็นไหม เรากลายเป็นพระโพธิสัตว์แล้ว ทันที้ที่
เราได้ทำเพื่อคนอื่น **ดังนั้นการเป็นพระโพธิสัตว์มันง่าย**
เหลือเกิน ไม่ต้องใช้เงิน ใช้จ่าย ทุกคนมีใจใหม่ ทุกคนอยู่ที่นี้
เพราะเรามีใจ ดังนั้นเมื่อเราเอาใจของเรามาหลอมรวมกัน
โดยมีวัตถุประสงค์ว่า เราอยากจะช่วยเหลือคนอื่นให้พ้น
จากความทุกข์ กริณพิเศษของเราก็เกิดขึ้น จึงกลายเป็น
กริณน้ำใจช่วยผู้ประสบภัยน้ำท่วม มวลน้ำจะยิ่งใหญ่แค่ไหน
มีหรือจะสู้มวลน้ำใจของคนไทยทั้งผองได้

๓

เธอคือโพธิสัตว์

อยู่ที่ไหนก็ตาม เธอเข้าไปทำให้ใครเดือดร้อน
อยู่ที่ไหนก็ทำเพื่อประโยชน์คนอื่น
คิดอะไรก็คิดเพื่อประโยชน์คนอื่น
ทำอะไรก็ทำเพื่อประโยชน์คนอื่น
ถ้าทำได้แบบนี้
เราทุกคนจะกลายเป็น พระโพธิสัตว์บนดิน

น้ำท่วม คราวนี้มีสาเหตุอยู่มากมายหลายประการ เป็นต้นว่าความผันผวนปรวนแปรของสภาวะอากาศที่เรียกว่า climate change คือโลกนี้ตกอยู่ในปัญหาสภาวะโลกร้อน ปัญหานี้เกิดขึ้นจากน้ำมือมนุษย์นั่นเอง เป็นเหตุให้ดินฟ้าอากาศผันผวนปรวนแปร น้ำแข็งทั่วโลกก็ละลาย ปริมาณน้ำก็มากขึ้น

พอดินฟ้าอากาศผันผวน สิ่งต่างๆ ก็ปรวนแปร อากาศหนาวได้เดินทางไปประเทศภูฏาน ครูบาอาจารย์ท่านหนึ่ง พูดว่า แต่ก่อนแต่ไรทะเลสาบบนเขามีน้ำขังอยู่ได้เป็นปี ไปเยือนเมื่อไหร่ก็ไม่เคยลดลง หลายปีมานี้ทะเลสาบบนเขาแห้งลงอย่างรวดเร็ว นกที่เคยบินมา บางทีมาอยู่กันเป็น ๓-๔ เดือนแล้วจึงบินกลับถิ่นฐานบ้านช่องของตัวเอง ปัจจุบันนี้บินมาจากจีนอยู่ได้เดือนเดียวแล้วก็หาย นี่ย่อมแสดงว่า ดินฟ้าอากาศวิปริต

ตอนที่อาดมายังเป็นสามเณรน้อย เคยพบใน พระไตรปิฎก พระพุทธองค์ตรัสว่า เมื่อคนไม่มีศีลไม่มีธรรม พระอาทิตย์ พระจันทร์ ก็จะไม่เคลื่อนคล้อย ขึ้น ลง ตก ไม่เป็นเวลา ฝนฟ้าอากาศจะวิปริตผันผวน ด้วยความเป็น เณรน้อยที่ไร้เดียงสา อาตมามองไม่ออกว่ามันเกี่ยวกัน อย่างไม่รู้ คนไม่มีศีลไม่มีธรรม พระอาทิตย์ พระจันทร์ จะแปรปรวนได้อย่างไร ฝนฟ้าที่อยู่บนฟ้าจะปรวนแปรได้อย่างไร

เรานึกถึงพระพุทธเจ้าเหมือนกัน เพราะมันไม่เป็น เหตุไม่เป็นผล แต่มาถึงวันนี้อาดมาได้มีเวลาไตร่ตรองดู มันจริงเสียยิ่งกว่าจริง เมื่อคนคนหนึ่งไม่มีศีลไม่มีธรรม สิ่งตัดต้นไม้โพพาร สังเกตให้ดี น้ำท่วม ชุงไหลมาตามน้ำ มโพพาร เพราะมีคนไม่มีศีลไม่มีธรรมไปสิ่งตัดต้นไม้ เหาமாகองไว้ในป่า รอไม้มันแห้ง ระหว่างที่รอ น้ำป่าไหลมา ก็พัดพาเอาชุงทะเล็กลงมา เราก็ได้เห็นผลงานของมนุษย์

เมื่อคนไม่มีศีลไม่มีธรรม ไปตัดไม้ซึ่งเป็นตัวการ สำคัญที่ช่วยอุ้มน้ำเอาไว้ ป่าของเราบางไปเลย เมืองไทย ที่เคยได้ชื่อว่า มีพื้นที่ป่าติด ๑ ใน ๑๐ ของโลก ตอนนั้น กลายเป็นประเทศที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นทะเลทราย เพราะ ต้นไม้แทบไม่เหลือแล้ว ต้นไม้ใหญ่ๆ ๑๐ คนโอบแทบ หาไม่พบแล้วในประเทศไทย พื้นที่ป่าที่จะคอยช่วยอุ้มน้ำ อย่างดีถูกตัดไปหมด เมฆมันก็ลอยผ่านมา แต่ไม่มีความชื้น

สัมพัทธ์ต้นไม้ทั้งหลายก็ดูตกลงมาไม่ได้ มันผ่านไปทางไหน มีแต่แห่งแล้งหมด เมฆผ่านมาก็มีแต่ผ่านไป

คนไม่มีศีลไม่มีธรรมไปตัดต้นไม้ กระทบเมฆ กระทบฝน พอเมฆฝนไม่ผ่านมา ความแห้งแล้งก็มาเยือน ผืนดินแห้ง แดกกระแหง มันไม่มีป่าที่ผลิตออกซิเจน ดวงอาทิตย์สาดแสงลงมาก็ร้อนมากกว่าเก่า เห็นหรือยังว่า มันวิปริตแบบนี้

จะนั่นที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า คนไม่มีศีลไม่มีธรรม จะเป็นเหตุให้ธรรมชาติ ฤดูกาล ผันผวนแปรวนแปรนั้น มาคิดดูในเวลานี้ก็จริงทุกประการ เพราะว่าโลกนี้ ทุกสิ่งทุกอย่างต้องพึ่งพาอาศัยกัน ตามหลักอิทัปปัจจยตา ตามหลัก ปฏิจจสมุปบาท สรรพสิ่งล้วนอิงอาศัยกัน ยกตัวอย่าง น้ำในแก้วก็อาจมาจากต้นไม้ ในวันหนึ่งก็อาจจะถ่ายเท เป็นตาน้ำผุดขึ้นจากใต้พื้นดินไหลมารวมเป็นแม่น้ำ

จะนั่น น้ำหนึ่งหยด มันอาจจะเป็นส่วนหนึ่งของ ต้นไม้ มันอาจเป็นส่วนหนึ่งของก้อนเมฆ มันอาจเป็นส่วนหนึ่งของเจ้าพระยา มันอาจเป็นส่วนหนึ่งของน้ำในขวด เมื่ออาตมาดื่มเข้าไป น้ำนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของตัวอาตมาด้วย เมื่ออาตมาดื่มก็มีแรง แล้วมาเทศน์ที่นี้ น้ำนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของคำสอนของอาตมาซึมซาบเข้าไปอยู่ในจิตใจของโยม มันระเหยไปเป็นธรรมะอยู่ในใจของโยมด้วย

❁ เหตุปัจจัยของภยธรรมชาติ

ปัญหาทั้งหมดล้วนมีที่มาที่ไป มีเหตุหลากหลาย มีปัจจัย จะสรุปเป็นอย่างเดียวไม่ได้ ในฐานะที่เราศึกษาธรรมะ มองปัญหาน้ำท่วมอย่าไปมองตื้นๆ ว่าเป็นเรื่องเคราะห์เรื่องกรรม เราต้องมองว่าเหตุปัจจัยของมันนั้น มีเป็นอเนกอนันต์ เหตุหลากหลาย ปัจจัยอเนก เช่น

เหตุปัจจัยประการที่ ๑ คือ **เกิดจากน้ำมือของมนุษย์ ที่ตกอยู่ในลัทธิวัตถุนิยม บริโภคนิยม สูดดินสูดฟ้าเอามาปนปรอกรันอย่างไม่ปราณีปราศรัย** เราปฏิบัติต่อโลกและธรรมชาติดังประหนึ่งว่าธรรมชาติเหล่านี้เขาจะมีอายุกันไม่จบไม่สิ้น หารู้ไม่ว่า โลกนี้มีวันเวลาจำกัดเหมือนคนเรานี้เอง

เหตุปัจจัยประการที่ ๒ คือ **ลัทธิวัตถุนิยม บริโภคนิยม ซึ่งกระตุ้นให้อยากแล้วหลอกให้ซื้อ** พอคนมีความอยากมาก ๆ เราก็ต้องบริโภควัตถุ บริโภคทรัพยากรเกินความจำเป็น มนุษย์ทุกวันนี้บริโภคเกินความจำเป็น สะสมเกินจำเป็น การสะสมสิ่งที่ตัวเองไม่ต้องใช้เกินความจำเป็น เป็นรูปแบบหนึ่งของอาชญากรรม เพราะมันทำให้คนมากมาย เข้าไม่ถึง คนรวยก็มีทรัพยากรมากมายล้นเหลือ ส่วนคนจนก็จนจนไม่มีอะไรจะกิน

เหตุปัจจัยประการที่ ๓ ก็คือความอยากของมนุษย์ ซึ่งถูกกระตุ้นขึ้นมาแล้วไม่มีการควบคุม มนุษย์จำนวนมาก ไม่รู้เท่าทันธรรมชาติของความอยาก พระพุทธองค์ตรัสเอาไว้ว่า ความอยากไร้ขีดจำกัด นัตถิ ตันหา สมานที แม่น้ำ เสมอด้วยตันหาไม่มี คือแม่น้ำยังมีวันแห้ง แต่ความอยากไม่เคยแห้ง แม้จะอายุมากขึ้น ก็เลสก็ยังหนุ่มยังสาว อายุ ๗๐-๘๐ ปีแล้วยังปล่อยไม่ลง ความอยากทำให้มนุษย์ ลืมตาย ใครมีความอยากมาก ๆ ลืมตาย คือไม่คิดหรอกว่าตัวเองมีเวลาจำกัด ความอยากที่ถูกกระตุ้นให้ตื่นขึ้นมาแล้ว มนุษย์ควบคุมมันไม่ได้ ธรรมชาติของความอยากคือ ไม่รู้จุดจบ หรือไม่สิ้นสุด

พระพุทธองค์จึงตรัสถึงธรรมชาติของความอยาก ว่า อิจฉา ทิ อนันตโคจรา ความอยากไร้ขีดจำกัด โลกทั้งโลก ณ เวลานี้ ถูกขับเคลื่อนด้วยมวลแห่งความอยาก ขนาดใหญ่ มวลน้ำกระจอก เจอมวลแห่งความอยาก ขนาดใหญ่ที่มีนกำลังไหลท่วมทับไปทั่วโลก ในนามของ โลกาภิวัตน์ หรือบางครั้งเราก็เรียกว่า ทุนนิยม ทุกสิ่งทุกอย่างแปรรูปเป็นสินค้าขายกันหมด ในแต่ละวันเงินจำนวนมหาศาลไหลผ่านระบบการโอนเงินระหว่างประเทศ เป็นมวลเงินมหาศาลขนาดใหญ่ มวลแห่งก้อนความอยาก ขนาดใหญ่ไหลท่วมโลก

จนกระทั่งมนุษย์เราทั้งโลกนี้ไม่ทำอะไรแล้ว ทำอย่างเดียวคือ หาเงิน เงิน เงิน ทุกอย่างพุดกันด้วยเงิน ทั้งหมดทั้งสิ้น ทีนี้พอโลกของเราถูกมวลลอยากขนาดใหญ่ไล่ต้อนอยู่ทุกเมื่อเชิ้อวัน ทำอย่างไรมนุษย์จะสมอยาก ก็ต้องไปสูบดิน สูบฟ้า เอามาปรนเปรอความอยาก โดยที่แทบไม่มีใครมาบอกมนุษย์อย่างเราเลยว่า มนุษย์เอ๊ย ความอยากนี้เติมอย่างไรก็ไม่เต็ม

เสียงแห่งสติของโลกนี้ นับวันจะแผ่วเบาลงไป ดังนั้นโลกจึงเข้าสู่วิกฤติอย่างน่าประหวั่นพรั่นพริ้งที่สุด เมื่อโลกของเราถูกทำร้ายมากขึ้นๆ อาการผิดปกติก็เกิดขึ้นทีละขั้น เดียวก็อากาศผันผวนปรวนแปร เดียวก็สิ้นน้ำมิแผ่นดินไหว มหาอุทกภัยถล่ม วิกฤติอาหาร พลังงาน เศรษฐกิจ เป็นระยะๆ

เห็นหรือยังว่ามวลแห่งความอยากนี้เป็นภัยที่น่ากลัวเพียงไร สิ่งคมที่หลอกให้ออยาก กระตุ้นให้ออยากแล้วหลอกให้ซื้ออย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัว จากนั้นเราก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของคนที่ทำลายธรรมชาติเสียเอง

อาการที่ผิดสำแดงของโลก ธรรมชาติเยียวยาตัวเองได้ เราไปเด็ดผักหักไม้เอามาทำเป็นอาหาร ๒-๓ เดือนกลับไปมันงอกเอง ที่ไร่วิบัสสนาของอาดมาที่ไร่เชิงผูดะวัน มีอยู่ปีหนึ่งก่อนจะกลับลงมากรุงเทพฯ อาดมาให้ลูกศิษย์

ตัดกิ่งมะกอกให้ดูเรียบร้อยหน่อย ไม่ให้ตกมาบนหัวใคร
เสร็จเรียบร้อยก็ให้เอากิ่งไปไว้ข้างๆ ให้มันแห้งเป็นฟืน
แต่ช่วงนั้นเป็นฤดูฝนพอดี ผ่านไป ๒ สัปดาห์ อาตมากลับ
ขึ้นไป ไขว่คว้าสะพรั่งเลย งอกง่ายเหมือนใบมะกอก เห็นไหม
ธรรมชาติเอาแค่ว่าพออยู่พอกิน ธรรมชาติเขี่ยวยาตัวเอง
พอที่จะบ่อนความอยากของเรา

สิ่งที่เราปฏิบัติให้กับธรรมชาติคืออะไร เราไม่เคยให้
ธรรมชาติมีเวลาผลิตให้เราเลย เราชุดลงไปบนพื้นผิวโลก
เพื่อหาน้ำมัน เจตตรงไหนสูงๆ ทั้งคืนทั้งวันจนไม่มีเวลา
ให้ธรรมชาติได้พักตัวเอง กว่าเขาจะกลั่นฟอสซิลเป็นน้ำ
มันเป็นแสนเป็นล้านปี พอมนุษย์สูบเจตหายไปเลย ถ้าเรา
ไม่เปลี่ยนแปลงวิธีที่เราปฏิบัติกับธรรมชาติ และที่สำคัญ
ที่สุดไม่เปลี่ยนแปลงวิธีที่เราคิดต่อธรรมชาติ โลกก็ยังวิฤติ
อยู่แบบนั้น

สิ่งที่สำคัญที่สุดคือมนุษย์มีความเชื่ออย่างผิดๆ มา
ตลอดว่า มนุษย์นั้นถูกออกแบบให้เป็นนายของธรรมชาติ
มนุษย์มีสิทธิ์ที่จะช่วงใช้ ฉกชิงจากธรรมชาติอย่างเต็มที่
พอเรามีความเห็นผิดอย่างนี้ เรามองธรรมชาติเป็นศัตรู
เห็นภูเขาก็นึกจะพังทลาย เห็นต้นไม้ก็มีความคิด
ว่าน่าตัดเสียเหลือเกิน

บางคนเห็นต้นไม้แบบ ๑๐ คนโอบ หากเป็นชาวพุทธ เห็นก็คิดว่าน่าจะมีเทวดาอยู่หลายองค์ สาธุ ต้นไม้ต้นนี้ อายุยืน ๑๐๐ ปีได้เลย แต่ถ้านายทุนมาเห็น แหม... ต้นไม้ ต้นนี้ ๑๐ คนโอบ ไอ้โห เงินดอลลาร์เต็มเลย เห็นตั้งแต่ รากจนถึงใบ ตัดเลย ไม่มีความยำเกรงธรรมชาติ ความ ยำเกรงไม่เหลือ เห็นต้นไม้ ๑๐ คนโอบ เงินอัดแน่นอยู่ ในนั้น ต้นไม้ใช้เวลาเติบโตเป็นร้อยๆ ปีจึงจะมีลำต้นใหญ่โต ขนาด ๑๐ คนโอบ แต่ตัดแค่ ๕ นาที จบแล้ว ทำลาย มั่นง่าย มั่นง่ายเหลือเกิน

❁ เทพซ่อนอยู่ในธรรมชาติ

คนโบราณเห็นธรรมชาติ เห็นทุกสิ่งทุกอย่างยกย่อง เป็นพระเจ้าไปหมด พระอาทิตย์ก็เป็นสุริยเทพ พระจันทร์ เป็นจันทร์เทพ ลมเป็นวายุเทพ ฝนเป็นพระพิรุณเทพ แม่น้ำ เป็นพระคงคา ไฟเป็นอัคนีเทพ คนโบราณยกย่องธรรมชาติ เป็นเทพผู้มีเดชานุภาพ

เวลาที่เขาอยู่กับธรรมชาติ เขาดูแลธรรมชาติใหม่ เขาเคารพเทพ จะกราบไหว้ ภูมิปัญญาอินเดียบอกว่า มีเทพเจ้าสิงอยู่ที่หัวเม็ดทรายทั่วมหาสมุทร ดังนั้นจะใช้ เม็ดทราย ต้องกราบแล้วกราบอีก ก้มแล้วก้มอีก เวลาที่

โยมพ่อโยมแม่จะทำนา จะต้องไปที่บริเวณหนึ่งที่มีความสำคัญในผืนนาที่เรามีอยู่

ก่อนที่จะลงมือไถ โยมพ่อโยมแม่จะลงมือจุดธูปจุดเทียน บักธูปเทียนลงไป บอกเจ้าที่ว่าถึงฤดูไถหว่านแล้ว เราจะลงมือทำอะไรทำนากันแล้วในปีนี้ แล้วจรดคันไถลงในนาข้าว น้ำท่าอุดมสมบูรณ์ ข้าวอุดมสมบูรณ์ ในนาข้าวของอาตมา เมื่อตอนอาตมาเป็นเด็กตัวเล็ก ๆ ในนาข้าวมีปลาอยู่ด้วย มีปู เดียวนี้ไม่มีเลย มีแต่หอยเชอรี่ อันตราย! เดินลงไปลุยน้ำในนาข้าว ขึ้นมา ๒-๓ ชั่วโมง มีผื่นขึ้นเต็มข้อเท้าได้ เพราะสารพิษทั้งนั้น

เห็นหรือยัง วิธีดั้งเดิมที่พวกเราคิด พวกเราปฏิบัตินั้นเต็มไปด้วยความเคารพในธรรมชาติ แต่พอมนุษย์มีทัศนคติที่ว่ามนุษย์คือนายเหนือธรรมชาติ เราก็ทำร้ายธรรมชาติ เมื่อเราทำนาเสร็จแล้ว ควายที่เราทำนา หลังจากเกี่ยวข้าวเรียบร้อย เอาข้าวขึ้นยุ้งขึ้นฉางเรียบร้อยแล้ว พิธีกรรมที่เราจะทำกับข้าว คือมีประเพณีบายศรีสู่ขวัญควาย อาตมาโตมากับบรรยากาศแบบนี้ ยังจำได้ดี เคยไปร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญควาย เราจะเชิญพ่ออาจารย์ ซึ่งเมืองเหนือเรียกว่าปู่อาจารย์ หรือปู่จารย์ ทุกคนที่ร่วมกันทำนาจึงมานั่งล้อมควาย ปู่จารย์ก็จะเข้าไปหาควาย เอาดอกไม้ เอาธูปเทียน ที่บรรจุอยู่ในกรวยที่ทำด้วยใบตองไปสวมเขาควายทั้งสองข้าง

จากนั้นก็นั่งลงแล้วเชิญขวัญควาย เหมือนบายศรี
ให้คน แล้วกล่าวคำเรียกขวัญควายให้คืนกลับมา ที่ลูก
ที่หลานทั้งหลายได้ปฏิบัติต่อท่านในระหว่างทำนานั้น
อาจจะได้ค่า อาจจะได้ทูป อาจจะได้ดี บัดนี้ นาข้าวสัมฤทธิ์
ผลแล้ว เก็บข้าวขึ้นยุ้งขึ้นฉางแล้ว ลูกทั้งหลายก็ขอขมา
ยังควายยังวัวที่ได้ทูปได้ดีได้ค่าในระหว่างทำนาด้วยกัน
หากลูกทั้งหลายได้ล่วงล้ำก้ำเกินวัวควายด้วยประการใด
ก็ดี ลูก ๆ ทั้งหลายก็ขออภัยด้วย และขอให้ท่านอภัยให้ลูก
ทั้งหลายด้วยเช่นเดียวกัน อาตมาโตมาอย่างนี้

ที่นี่ ทักษะส่วนใหญ่ของคนบอกว่าควายโง่ไม่ใช่ไหม
อาตมาคิดว่าคำคุณูกว่าควายโง่ อาจจะถูกผลิตขึ้นมา
ไม่นานนัก คนโบราณไม่ได้คิดว่าควายโง่ คนโบราณมองว่า
ควายนั้นเป็นผู้มีพระคุณ

ที่อื่นเคยจนถึงทุกวันนี้ วัวยังคงเป็นผู้มีพระคุณ
ปีก่อนอาตมาภาพเดินทางไปบันทึกรายการกับคุณคู่-สัญญา
คุณากร ระหว่างที่เรากำลังบันทึกรายการอยู่ดี ๆ จู่ ๆ
อาตมาก็รู้สึกเสียวสันหลังวาบ เปียก ๆ ชุ่มที่จิวรข้างหลัง
หันไปมองตลใจมาก เพราะว่าวัวมันมาเลียอาตมา แล้วเรา
ไล่ไม่ได้ เพราะวัวคือพาหนะของเทพเจ้า

ที่ประเทศอินเดียนั้น โยมจะเห็นวัวเดินอยู่บนถนน
พอ ๆ กับคนเลยทีเดียว แล้วเราไล่ไม่ได้ คนมีสิทธิ์ใช้ถนน
วัวก็มีสิทธิ์ใช้ถนน และสถานะของวัวนั้นสูงกว่าคน เห็นไหม

ด้วยท่าทีที่เป็นมิตรกับธรรมชาติ กับสิ่งสารพัดเช่นนี้
คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
และต่างฝ่ายต่างก็ตระหนักในพระคุณของกันและกัน
โดยวิธีนี้ธรรมชาติและสิ่งสารพัดถูกละลายน้อยมาก

แต่พอมนุษย์มีทัศนะที่ว่ามนุษย์คือนายเหนือ
ธรรมชาติ ดั่งนั้นจะสูบดินสูบฟ้าเอามาปรนเปรอความ
อยากของเราเท่าไร ก็ยอมที่จะทำได้ นี่คือมิจฉาทศนะ
ที่น่าพาโลกทั้งโลกมาถึงจุดตีบตัน ในการพัฒนาในเวลา
นี้ก็คืออยู่ในสภาวะโลกาวินาศ เพราะโลกาภิวัตน์ความโลภ
มันครอบโลก

โลกาภิวัตน์ แปลว่าโลกทั้งโลกเชื่อมโยงถึงกัน แต่
วันนี้อยากจะบัญญัติศัพท์ใหม่เพิ่มอีกคำหนึ่งว่า **โลกาภิวัตน์**
ความโลภมันเชื่อมโยงถึงกัน เพราะมนุษย์ถูกกระตุ้นว่า
ต้องเอาอย่างทุนนิยม ต้องเอาอย่างบริโภคนิยม ผลก็คือ
โลกทั้งโลกเชื่อมถึงกันทั้งหมด และมนุษย์นั้นมีความอยากที่
ไร้ขีดจำกัด แต่ทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัด ดั่งนั้นทรัพยากร
ก็รับเคราะห์ และมนุษย์ก็รับเคราะห์ การที่เราปฏิบัติต่อโลก
ต่อสิ่งแวดล้อม ต่อทรัพยากร อย่างไม่ปราณีปราศรัย
อย่างขาดสติ มีค่าเท่ากับเรากำลังทำลายบ้านของตัวเอง

ฉะนั้นปรากฏการณ์ต่างๆ ซึ่งมันได้เกิดขึ้น และเรา
กำลังได้รับความเดือดร้อนอยู่ขณะนี้ กล่าวอย่างตรงไป

ตรงมาที่สุด มนุษย์ไม่มีสิทธิ์ปฏิเสธความรับผิดชอบ นี่ก็คือความเป็นมาเป็นไปของภัยธรรมชาติที่เราได้พบได้เห็น อาตมภาพก็ชี้ให้เห็นว่ามันมีเหตุมีปัจจัยอะไรบ้าง

❁ สารพัดภัยในชีวิตประจำวัน

เมื่อพูดถึงภัยแล้ว ก็อยากจะเชื่อมโยงไปถึงภัยที่มนุษย์ต้องพบเจอในชีวิตประจำวันด้วย ภัยที่เราพบเราเจออยู่ทุกวันนี้มีมากเหลือเกิน การดำรงชีวิตของเราแท้ที่จริงก็คือ การใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางภัย สารพัดภัย เช่น **อุทกภัย** คือ น้ำท่วม **วาตภัย** คือ พายุกระหน่ำ **อัคคีภัย** คือ ไฟไหม้ สามภัยนี้คนไทยเจอหมดแล้ว ภายในเวลารวดเร็วเหลือเกิน

ทีนี้ พออุทกภัยมาแล้ว หลังจากนั้นจะเกิดข้าวยาก หนักแพ่ง ปัญหาเศรษฐกิจจ่อคอหอยเราอยู่ ที่นครที่เดียวมีคนตกงานอยู่สามแสนคนแล้วเวลานี้ ถ้าซ่อมโรงงานไม่เสร็จ เครื่องจักรยังแช่น้ำอยู่อย่างนี้สักสามเดือน หลังจากนั้นคนสามแสนจะอยู่อย่างไร ถ้ากลุ่มทุนขนาดใหญ่ของต่างชาติถอนทุนออกไปผลิตในประเทศอื่นที่ปลอดภัยกว่านี้ ระบบเศรษฐกิจของเมืองไทยจะเป็นอย่างไร นี่ก็เรียกว่า **ฉาตภัย** ภัยเพราะข้าวจะยาก หนักแพ่ง

ต่อจากนั้นอาหารการกินก็จะไม่พอ คนไทยถึงหกสิบ ล้านคนจะต้องแย่งอาหารกันกิน อันนี้เรียกว่า **ทุพภิกขภัย** ภัยคือความอดอยากหิวโหยจะครบวงำ มองไปทางไหนมี แต่คนอดอยากหิวโหยเต็มไปหมด สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ หากิน ตามปกติไม่ได้ มันต้องใช้ทางลัด นั่นก็คือ **โจรภัย** ภัยจากโจรก็จะตามมา พอโจรภัยตามมา แล้วรัฐไม่รู้จะบริหารจัดการอย่างไร ขึ้นภาษีก็แล้วกัน อันนี้ก็เรียกว่า **ราชภัย** ภัยจากนักปกครองทั้งหลายก็จะเกิดขึ้น

พอภัยจากนักปกครองทั้งหลายเกิดขึ้น ภัยจากประชาชนเกิดขึ้น ใครจะคุมใครไม่อยู่ ก็จะเป็นปัญหา ตั้งแต่เหนือจรดใต้ ทิวทั้งแผ่นดินกลายเป็น **มหันตภัย** ภัยขนาดใหญ่เกิดขึ้น พอใครคุมใครไม่ได้ ก็จะไปสู่ยุค ยุคหนึ่งเรียกว่า **กลียุค** หรือ chaos ยุคแห่งความโกลาหล วุ่นวาย ทุกคนคิดถึงแต่ตัวเองเป็นสำคัญ ฉันท้องรอดก่อน คนอื่นช่างมัน

ในสถานการณ์ที่ล่อแหลมต่อการเป็นกลียุคอย่างนี้ สิ่งหนึ่งจะช่วยเราได้ คือ การปลุกจิตสำนึกพระโพธิสัตว์ ที่สวณโมกษ์ของท่านพุทธทาส จะมีรูปประติมากรรมของพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรตั้งตระหง่านอยู่ มีสักกัคนที่ถอดรหัสว่าท่านปั้นไว้ทำไม ที่หอจดหมายเหตุพุทธทาส หรือสวณโมกษ์กรุงเทพฯ ก็มีรูปปั้นพระโพธิสัตว์ ที่สำนัก

วิปัสสนาของอาตมาที่เชียงใหม่ก็มีรูปปั้นพระโพธิสัตว์ ถ้าเราทำความเข้าใจเรื่องพระโพธิสัตว์ให้ดี บางทีประเทศไทยอาจจะรอดก็ได้ เพราะหัวใจของการเป็นพระโพธิสัตว์ก็คือการอุทิศตนรับใช้เพื่อนมนุษย์

❁ จรรยาสูงสุดของการเป็นคนดี

มีสุภาษิตอยู่บทหนึ่งไพเราะเหลือเกิน ระหว่างที่อาตมาพำนักอยู่ที่อังกฤษสามเดือน ได้ใช้เวลาแปลพระไตรปิฎกจำนวนหนึ่ง ระหว่างที่ค้น ระหว่างที่แปล ก็ไปเจอพุทธสุภาษิตบทหนึ่งที่ไพเราะมาก นั่นก็คือ *สันโต สัตตะหิตะ ระตะ* แปลตรงตัวว่า คนดียินดีในการช่วยเหลือสัตว์อื่น อาตมาขอแปลใหม่ว่า ขอให้เธอเบิกบานกับการรับใช้เพื่อนมนุษย์ หรือความเบิกบานในการรับใช้เพื่อนมนุษย์คือจรรยาสูงสุดของการเป็นคนดี นี่คือหัวใจของพระโพธิสัตว์

พระโพธิสัตว์นั้นไม่ว่าจะไปเกิดในสภาวะชีวิตแบบไหน ทั้งๆ ที่ยังไม่บรรลุนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ แต่พระโพธิสัตว์ไม่รอให้เป็นพระพุทธเจ้าจึงจะช่วยเหลือตัวเองเกิดในสภาวะชีวิตแบบไหน พระโพธิสัตว์จะฝังจิตฝังใจลงไปเลยว่า ทุกภพทุกชาติฉันต้องได้ช่วยคนอื่น ทุกภพทุกชาติฉันต้องเบิกบานกับการรับใช้เพื่อนมนุษย์ เพราะฉะนั้นพระโพธิสัตว์ไปเกิดเป็นกวางก็ช่วยคนอื่น

แบบกว้าง ไปเกิดเป็นหนูก็ช่วยคนอื่นแบบหนู ไปเกิดเป็น
ลิงก็ช่วยคนอื่นแบบลิง ไปเกิดเป็นช่างก็ช่วยคนอื่นแบบช่าง
ไปเกิดเป็นนกก็ช่วยคนอื่นแบบนก

ถ้าเราอ่านชาดกจะเห็นว่าห้าร้อยชาตินั้น ก็คือบทเรียน
ที่พระโพธิสัตว์ไปเสวยพระชาติในสภาพชีวิตต่าง ๆ ห้าร้อย
ชาติทั้งหมดนั้น ไม่มีชาติไหนที่แสดงว่าพระโพธิสัตว์เห็น
แก่ตัว แต่ทำไมชาวพุทธไทยเห็นแก่ตัว อ่านหนังสือไม่แตก
ในเวสสันดรชาดก พระโพธิสัตว์ไปเป็นพระเวสสันดร ตัวร้าย
ไปเป็นชูชก แต่น่าเศร้าเดี๋ยวนี้คนไทยปั้นชูชกขึ้นมาบูชา

ท่านต้องการสื่อสารว่าพระเวสสันดรเป็นพระ-
โพธิสัตว์แห่งการให้ ชูชกเป็นตัวอย่างของคนที่เห็นแก่ตัว
เพราะโลกมากินจนท้องแตกตาย แต่คนไทยไม่น้อยปั้น
ชูชกขึ้นมาบูชา พร้อมกับมีคำอธิบายว่า ถ้าบูชาชูชกแล้ว
พูดเก่ง ขอกก็ได้ ไหว้ก็รับ แต่อาตมาว่าอธิบายอย่างนี้น่าขุ่น
ไปหน่อย สีข้างถลอกเลยอย่างนี้

บางทีเราก็อยู่กับชาดกกันมานาน แต่เราไม่ได้
ถอดรหัสกันเลยว่า ห้าร้อยพระชาติของพระโพธิสัตว์นั้น
ท่านต้องการสอนว่า ไม่ว่าจะเกิดในชาติไหน หัวใจของ
พระโพธิสัตว์ก็อยู่ที่การได้รับใช้เพื่อนมนุษย์ การเบิกบาน
กับการอุทิศตนรับใช้สรรพสัตว์อย่างมีความสุข

เส้นทางของการเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น ก็คือ การฝึกฝนตนเองเพื่อรับใช้เพื่อนมนุษย์ และการเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หมายถึงการมีศักยภาพอันสูงสุดที่จะรับใช้เพื่อนมนุษย์อย่างสมบูรณ์แบบ

ถ้าเราอ่านชาดกให้แตกเราจะเห็นว่า เนื้อหาสาระของชาดกทั้งหมด กระตุ้นเตือนให้เราดำรงชีวิตอยู่ด้วยการน้อมตัวลงรับใช้เพื่อนมนุษย์ โลกรอดเพราะความไม่เห็นแก่ตัว โลกวินาศเพราะความเห็นแก่ตัว สังคมไหนก็ตามที่ถูกกระตุ้นให้โลกโมโหสัน สังคมไหนก็ตามที่ถูกกระตุ้นให้เอาตัวเองเป็นใหญ่ สังคมไหนก็ตามที่ถูกกระตุ้นให้คำนึงถึงความสำเร็จส่วนตัว โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนรวม นั่นคือสังคมที่จะถูกมวลแห่งหายนะเข้าท่วมทับ และเป็นสังคมที่จะตกอยู่ในความทุกข์มวลรวม ประชาชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

ดังนั้น ในสถานการณ์ที่สังคมไทยยุ่งเหยิงเต็มไปดด้วยปัญหามากมายอย่างนี้ อุดมคติแห่งพระโพธิสัตว์ควรจะได้รับการกระตุ้นให้ตื่นขึ้น และนำมาเผยแพร่ให้คนไทยทั้งประเทศคิดถึงหัวอกหัวใจของเพื่อนมนุษย์เป็นอันดับที่หนึ่ง แล้วคิดถึงตัวเองเป็นอันดับสุดท้าย

ตัวอย่างหนึ่งของพระโพธิสัตว์ก็คือพระโพธิสัตว์ได้ไปเสวยพระชาติเป็นพญาควาง ในเมืองพาราณสีมี

พระมหากษัตริย์พระองค์หนึ่งพระนามว่า พระเจ้าพรหมทัต มีความสนุกสนานสำราญใจกับการล่าสัตว์ พระองค์จะต้อนรับข้าราชการบริพาร ให้ทหารต้อนรับสัตว์มาให้ล่าทุกวัน จนสัตว์จะหมดป่า กวางฝูงหนึ่งจึงมาประชุมกันว่า ถ้าให้พระเจ้าพรหมทัตเข้ามาล่าสัตว์ในป่าทุกวัน ป่าจะไม่มีความสุขอย่างกระนั้นเลย เราอย่าให้ท่านเข้ามาล่าถึงในป่า เราจัดเวรกันส่งไปให้ท่านถึงในวังดีกว่า ก็เลยมาจับสลากกันว่า วันไหนสัตว์ตัวไหนจะได้โชคดี หรือโชคร้าย จะถึงคิวไปยืนอยู่ในพระอุทยานหลวงให้พระมหากษัตริย์ล่าเอาตามแต่ใจ

พอจัดการกันอย่างนี้ สัตว์ก็จวนจะหมดป่า วันหนึ่งวาระแห่งการถูกล่าก็ตกมาอยู่กับฝูงกวางของกวางโพธิสัตว์ กวางจำนวนมากมายหลายตัวถูกต้อนรับให้เข้าไปในพระราชนุทยาน จนกระทั่งวันหนึ่งมาถึงวาระของกวางตัวหนึ่งซึ่งกำลังท้องแก่พอดี ทั้งๆ ที่ท้องแก่ แต่เมื่อวาระตกมาถึงนางก็ไม่คิดถึงตนเอง ไปยืนรออยู่ให้พระเจ้าพรหมทัตยิงเล่นเป็นเป้า

พญากวางซึ่งเป็นพระโพธิสัตว์ผ่านมาเห็น สังเกตดูว่าทำไมกวางตัวนี้รูปลักษณะดูเหมือนจะตั้งท้อง ก็เลยเดินเข้าไปถาม พระโพธิสัตว์จึงรู้ว่า กวางที่จะถึงวาระให้พระมหากษัตริย์ไล่ฆ่าวันนี้กำลังตั้งครรรภ์ ถ้าถูกลูกศรของพระราชารเข้าไป จะตายสอง คือทั้งแม่ทั้งลูก

พระโพธิสัตว์ด้วยความที่มีภาวะผู้นำ ก็จึงรับอาสา ว่า วันนี้ฉันยินดีที่จะตายแทนเธอ ขอให้เธอนั้นหลีกไปเถอะ เพราะว่าเธอยังมีลูกที่จะต้องดูแล นางกวางตัวนั้นก็หลีกออกไป แล้วพระโพธิสัตว์ทั้งๆ ที่ยังไม่ถึงวาระ ก็เข้าไปยืนรออยู่ ถึงเวลาพระเจ้าพรหมทัตออกมากำลังจะง้างธนูยิง ก็สังเกตเห็นว่า เอ๊ะ ทำไมวันนี้กวางตัวนี้จึงมีบุคลิกภาพที่พิเศษ เป็นนางสีทอง สง่า ดวงตาเป็นประกาย ไม่มีที่ท่าอาการของการลนลานหนีความตายแต่อย่างใด นี่ไม่น่าจะใช่กวางธรรมดา พระเจ้าพรหมทัตก็ทรงเดินเข้าไปหา ลดธนูลงแล้วเจรจา

ผลของการเจรจาสันติภาพค้นพบความจริงว่า พญากวางโพธิสัตว์อุทิศตนตายแทนนางกวางลูกฝูงของตนเอง พอพระเจ้าพรหมทัตได้ฟังอย่างนี้ สลดจิตสลดใจเหลือเกินว่า แม้แต่ในหมู่สัตว์เดรัจฉาน ก็ยังมีการอุทิศตนเพื่อวางตัวอื่น กวางที่มีจิตใจงามถึงเพียงนี้ เราจะฆ่าลงได้อย่างไร

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา พระเจ้าพรหมทัตก็เลยเลิกพฤติกรรมการไล่ล่าสัตว์เป็นกีฬาซึ่งทำกันมานานหลายปี อาจจะมีหลายชั่วอายุคน หลายรุ่นบรรพบุรุษ ทรงสั่งยกเลิกไป อาณาบริเวณที่พระราชอาพระองค์นั้นทรงยกเลิกกีฬาไล่ล่าสัตว์เพื่อความสนุกสนาน ทุกวันนี้ถูกตั้งชื่อเป็นอนุสรณ์สถานว่าป่าอสิปตนมฤคทายวัน อยู่ที่สารนาถ เมืองพาราณสีนั่นเอง

ฉะนั้น ในวาระของการเป็นพระโพธิสัตว์ก็มีหัวใจสำคัญอยู่ที่การอุทิศตนลงรับใช้เพื่อนมนุษย์ เราชาวพุทธถ้าอยากจะถูกสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งสันติสุข เราจะต้องกระตุ้นเอาหัวใจแห่งพระโพธิสัตว์ให้คืนกลับมา คือทำอะไรจะให้คนไทยคิดถึงคนอื่น เป็นกิจแรก และคิดถึงตัวเองเป็นกิจสุดท้าย

ในพุทธศาสนาฝ่ายมหายานนั้น หัวใจของพระโพธิสัตว์ท่านบอกว่า จะช่วยหรือขนสรรพสัตว์ให้เข้าสู่พระนิพพานจนหมดทั้งโลก แล้วตัวเองจะเข้านิพพานเป็นคนสุดท้าย นี่คืออุดมคติของการคิดถึงส่วนรวม เอาส่วนรวมเป็นหลัก แล้วส่วนตัวนั้นว่ากันทีหลัง

อุดมคติพระโพธิสัตว์ คือ สร้างสรรค์ส่วนรวม

สังคมไทยของเรานั้น ทั้งๆ ที่ตกอยู่ท่ามกลางวิกฤติ แต่บางที่ไม่เพียงแต่เราไม่แสวงหาวิธีที่จะร่วมมือกันอย่างสมานฉันท์ บางครั้งเราก็กังขฬ่อยข่าวทำลายซึ่งกันและกัน คนดีจำนวนมากออกไปช่วยเหลือน้ำท่วม ดาราศิลปินหลายคนออกไปช่วยเหลือน้ำท่วม บุคคลสาธารณะหลายคนออกไปช่วยเหลือน้ำท่วมด้วยความบริสุทธิ์ใจ แต่กระนั้นสิ่งที่เขาได้รับคือคำติฉินนินทา คือการกล่าวโทษ คือความอิจฉาริษยา คือการปล่อยข่าวทำลายในทางลบ

บ้านเมืองของเราที่จะเสียหายนั้น เอาเข้าจริงแล้ว ไม่ใช่เพราะน้ำ น้ำนั้นมาแล้วก็ไป แต่จะเสียหายหนักก็เพราะ คนไม่สามัคคี แต่จะเสียหายหนักก็เพราะคนยังนึกถึง ตัวเองทั้งๆ ที่น้ำกำลังจ่อคอหอยอยู่ ดังนั้น ถ้าเราอยาก ให้สังคมไทยของเราเป็นสังคมที่พัฒนาอย่างยั่งยืน จะต้อง กระตุ้นเอาหัวใจของพระโพธิสัตว์คืนกลับมาเป็นอุดมคติ ของสังคมไทย ทำอย่างไรคนไทยจึงจะเบิกบานกับการ รับใช้เพื่อนมนุษย์ ทำอย่างไรคนไทยจะมีความสุขที่อุทิศตน เพื่อรับใช้มวลมหาประชาชน ทำอย่างไรคนไทยจะเห็นแก่ คนอื่น จะเห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าเห็นแก่ส่วนตัว

เหล่านี้เป็นคำถามที่ต้องตั้งเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อที่ เราคนไทยจะได้ร่วมกันสร้างสรรค์พัฒนาประเทศไทย ให้ ไปสู่ความรุ่งโรจน์อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

อย่างไรก็ตามอุดมคติพระโพธิสัตว์นั้น ก็เป็นอุดมคติ ที่เป็นนามธรรมมาก เราอาจจะปั้นพระโพธิสัตว์ไว้กระจาย อยู่ทุกหนทุกแห่งในประเทศไทย แต่ประเทศไทยอาจยัง เติมไปด้วยคนเห็นแก่ตัว เพราะเราปั้นไว้แต่เรายังไม่ได้ ทำความเข้าใจ

ฉะนั้นสิ่งที่เราควรทำในภาคปฏิบัติก็คือ เราทุกคน ต้องเรียนรู้หัวใจของพระโพธิสัตว์ ซึ่งอาตมภาพสรุปเป็น สองประโยค ประโยคที่หนึ่งคือ **ขอให้เธอเบิกบานกับการ**

รับใช้เพื่อนมนุษย์ ประโยคที่สองคือ หัวใจที่เต้นเพื่อคนอื่น คือหัวใจของพระโพธิสัตว์

ลองคลำดูหัวใจตัวเอง เต้นเพื่อใคร คิดเพื่อใคร ทำเพื่อใคร พุดเพื่อใคร ถ้าทุกอย่างเพื่อตัวเองล้วนๆ เพื่อตัวกู ของกู เพื่อตัวฉัน ของฉัน นั่นไม่ใช่พระโพธิสัตว์ นั่นเป็นสัตว์เฉยๆ อย่าลืมนะในพระไตรปิฎก พระพุทธองค์ ทรงเรียกมนุษย์ว่า สัตว์ สัตโต คำเดียวมีความหมายว่า มนุษย์ก็ได้ สัตว์ก็ได้ ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Beings แทนคำว่า “สัตว์” ตัวนี้

ถ้าจะเป็นสัตว์ที่ประเสริฐหน่อย เป็นพระโพธิสัตว์ คิดเพื่อคนอื่น พุดเพื่อคนอื่น ทำเพื่อคนอื่น ใครก็ตามคิด เพื่อทำร้ายคนอื่น พุดเพื่อทำร้ายคนอื่น ทำเพื่อทำร้ายคนอื่น นั่นไม่ใช่พระโพธิสัตว์ นั่นเป็นเพียง สัตว์ หรือสภาวะ สิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งซึ่งยังไม่ประเสริฐ

❁ ขอบใจที่คิดตนเป็นพระโพธิสัตว์บนดิน

ดังนั้น เราท่านทั้งหลาย น่าจะเอาอุดมคติพระโพธิสัตว์ ซึ่งอยู่ตามรูปปั้นของพระโพธิสัตว์นั้น ลงมาสู่หัวใจ หัวใจของเรา อยู่ที่ไหนก็ตาม เราอย่าไปทำให้ใครเดือดร้อน อยู่ที่ไหนก็ทำเพื่อประโยชน์คนอื่น คิดอะไรก็คิดเพื่อประโยชน์

คนอื่น ทำอะไรก็ทำเพื่อประโยชน์คนอื่น ถ้าทำได้อย่างนี้
เราทุกคนจะกลายเป็นพระโพธิสัตว์บนดิน

อาตมาว่าท่ามกลางน้ำท่วมครั้งนี้ มีสิ่งที่น่ายินดี
เกิดขึ้น นั่นคือเราได้เห็นคนไทยจำนวนมากอุทิศตนเป็น
พระโพธิสัตว์บนดิน กว่าห้าวันที่อาตมาตั้งจุดรับบริจาคที่
หอจดหมายเหตุพุทธทาส อาตมาได้เห็นพระโพธิสัตว์บนดิน
เยอะแยะมากมาย ออกจากบ้านมาแต่เช้า มากกราบอาตมา
แป๊บเดียว แล้วก็หายไปทั้งวัน เจออีกทีตอนหกโมงเย็น

เขาหายไปไหน เขาไปอยู่หลังครัว ไปแพ็คของ ทำทั้งคืน
ทั้งวัน ทั้งวันทั้งคืน บางทีสองทุ่มสามทุ่มก็ยังไม่กลับบ้าน

คนเหล่านี้บางทีก็ยังไม่รู้จักเอาตัวมา คนเหล่านี้
ไม่กินเงินเดือน แต่คนเหล่านี้กินความสุขที่ได้รับใช้เพื่อน
มนุษย์ นี่ไงพระโพธิสัตว์บนดิน พระโพธิสัตว์ที่แท้จริง ฉะนั้น
ข่าวดีท่ามกลางข่าวร้ายก็คือ ในเวลานี้ เราเห็นพระโพธิสัตว์
บนดินมากมาย อุทิศตนเป็นอาสาสมัครอยู่ตามที่ต่าง ๆ

ยิ่งตอนเกิดสึนามิในประเทศไทยเมื่อหลายปีก่อน
ช่วงนั้นพระโพธิสัตว์เยอะมาก จนต่างชาติเอาไปชมว่า
วิกฤติของคนไทยนั้นก็มีข่าวดีอยู่ในนั้นด้วย คือเราได้เห็น
วัฒนธรรมน้ำใจของคนไทย ที่ลงไปช่วยกันอย่างอุ่่นหนา
ฝาดังชนิดที่ไม่เคยเห็นมาก่อนในชาติใดในโลกนี้ แสดงว่า
แท้ที่จริงแล้วคนไทยมีหัวใจพระโพธิสัตว์อยู่แล้ว

แต่บางทีเราก็หลงลืมสิ่งเหล่านี้ไป เพราะถูกกระตุ้น
โดยโลภนิยม คือ ความโลภ คือเงิน คือความอยากที่
ครอบงำเราไป จนหลงลืมแก่นสารที่แท้จริงของคนไทย
คนไทยนั้นเป็นชาติพันธุ์แห่งการให้ ทุกปีเรามีประเพณี
เทศน์มหาชาติ สถาบันพระมหากษัตริย์จะต้องเป็นผู้ไป
เปิดเทศกาลเทศน์มหาชาตินี้ และทำสืบกันมาทุกปี ตัวเอก
ของการเทศน์มหาชาติคือพระเวสสันดร นั้นแสดงว่าสังคม
ไทยเป็นสังคมที่สั่งสมอุดมคติแห่งการให้มาอย่างยาวนาน

สังคมเพิ่งมาวิปริตไม่กี่ปีมานี้เอง สัญญาณที่เห็นก็คือ เราไปยกย่องชูขงขึ้นมานูชา พอจิตวิญญาณแห่งพระโพธิสัตว์หายไป เราจึงไม่ค่อยได้คิดถึงคนอื่น เราคิดถึงแต่ตัวเอง จากนั้นเรตัดต้นไมด้วยความสบายใจ เราระเบิดขุนเขาด้วยความสบายใจ เราเจาะไขลงไปใผืนแผ่นดินเพื่อสูบทรัพยากรด้วยความสบายใจ เราไม่รู้สึกผิดสักนิดหนึ่งที่เราทำร้ายโลกและธรรมชาติ เพราะเราไม่เหลือหัวใจของพระโพธิสัตว์แล้ว เราเห็นแก่ตัว เอาตัวเองเป็นตัวตั้ง

ดังนั้น วันหนึ่งหายนะทั้งหลายบรรดามีก็เลยประเดประดังถั่งโถมเข้าสู่คนไทย เพราะเราเริ่มสูญเสียจิตวิญญาณส่วนที่ติงามที่สุดไปมากขึ้นๆ

การที่จะกู้ประเทศไทยให้คืนมาเป็นปกติ มีหลายวิธีการ แต่วิธีการหนึ่งซึ่งขอเสนอไว้ตรงนี้ก็คือ ขอให้เราคนไทยช่วยกันเผยแพร่อุดมคติแห่งพระโพธิสัตว์ออกไปให้เยอะที่สุด นั่นก็คือ ขอให้เราคนไทยมีหัวใจหัวใจในทางคิดถึงประโยชน์สุขของเพื่อนมนุษย์ มากกว่าการคิดถึงส่วนตัว ขอให้จำคติของพระโพธิสัตว์เอาไว้ในใจ แล้วนำมาประพฤติปฏิบัติในชีวิตจริงให้ได้

นั่นก็คือ อยู่ที่ไหนก็ตาม ขอให้เราเบิกบานในการรับใช้เพื่อนมนุษย์ อยู่ที่ไหนก็ตามขอให้เราถามตัวเองว่าหัวใจของเราเต้นเพื่อตัวเองล้วนๆ หรือเต้นเพื่อคนอื่น

ย้ำชัด ๆ อีกครั้งหนึ่งว่า หัวใจของการเป็นพระ-
โพธิสัตว์ก็คือหัวใจที่เด่นเพื่อคนอื่น หรือหัวใจที่เด่นเพื่อ
คนอื่นคือหัวใจของพระโพธิสัตว์

ถ้าเมื่อไหร่ก็ตามที่คนไทยเห็นแก่ตัวน้อยลง เมื่อนั้น
ความสุขในหัวใจคนไทยจะเพิ่มขึ้น วิกฤติทั้งหลายจะลดลง
ยังมีความหวังอยู่

อาตมาเขียนบทกวีให้ศิลปินทำเป็นเพลง เพื่อนำ
บรรยากาศที่เครือข่ายภาคีของอาตมาภาพ เช่น หอจดหมายเหตุ
พุทธทาสภิกขุ สถาบันวิมุตตยาลัยภิกขุ มูลนิธิโกมล คีมทอง
ภิกขุ สสส. (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม
สุขภาพ) ภิกขุ และอาสาสมัครทั่วไปที่เราได้ลงพื้นที่ไป
ช่วยเหลือชาวบ้านของเรานั้น ต้องการเอาภาพทั้งหมด
มาเผยแพร่ทางสื่อมวลชน เพื่อเป็นการสื่อสารความดี
ทำความดีไม่พอ ต้องสื่อสารความดีให้โลกเห็นด้วย เพื่อ
แรงกระเพื่อมของความดีจะได้ขยายมากขึ้น มากขึ้น

อาตมาภาพเขียนกวีนิพนธ์ขึ้นมาบทหนึ่ง เพื่อที่จะ
สื่อสารความดีในเรื่องเหล่านี้ เนื้อหาในบทกวีนั้นมีว่า

❀ มองหน้าเป็นครู ❀

น้ำไหลมาอย่าให้ใจไหลไป   ความทุกข์ยิ่งใหญ่ไม่อยู่ยืนยาว
อยู่ได้ฟ้าอย่ากลัวฝนพราว   ตะวันสกาความทุกข์จะคลาย
ปัญหา คือ ยาวพิเศษ   รู้จักสังเกตปัญหาจะหาย
ไทยสามัคคีความดีประกาย   พอน้ำมลายความสุขจะคืน
อย่าหัวน้อยอย่าไหวเมื่อใจยังอยู่   มีน้ำเป็นครูเรียนรู้ให้ตื่น
จะทุกข์หนักหนาแต่ถ้าหัดยั้ง   เพราะไทยจะคืนด้วยไทยช่วยไทย
เพราะไทยจะคืนด้วยไทยกู้ไทย

ขอให้พวกเราพร้อมแรงร่วมใจกันกู้ภัยน้ำท่วม ไม่ว่าจะ
จะท่วมบ้านเขา ไม่ว่าจะท่วมบ้านเรา จะท่วมตรงไหน
ก็พื้นที่ของไทยทั้งนั้น ขอให้ตั้งใจตั้งใจอุทิศตนเป็น
พระโพธิสัตว์ออกไปรับใช้เพื่อนมนุษย์ แล้วก็เอาความสุข
ความสงบร่มเย็นเป็นสุขนั้นคืนมาสู่สังคมไทยภายในระยะเวลา
เวลาที่รวดเร็วที่สุดเท่าที่เราจะทำได้โดยถ้วนหน้ากัน

ประวัติ

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)

เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๑๖ ณ บ้านครึ่งใต้ ตำบลครึ่ง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ในครอบครัวเกษตรกรที่พ่อแม่ประกอบอาชีพ กลีกรรรมจับขึ้นประถมศึกษาที่โรงเรียนบ้านเกิด อายุ ๑๔ ปี บรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดบ้านเกิด อายุ ๒๑ ปี อุปสมบทเป็นพระภิกษุที่วัดเดิม ท่านสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และปริญญาธรรม ๙ ประโยคจากสำนักวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม กรุงเทพมหานคร

หลังสำเร็จการศึกษา อุทิศตนให้กับการทำงานเป็น อาจารย์พิเศษที่บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้วยการเขียน การเทศน์ การสอน จนเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดีจากผลงานธรรมประยুক্ত์ในชุด **“ธรรมะติดปีก”** ปัจจุบันมีผลงานธรรมนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๑๒๐ เล่ม บางเล่มได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศ บางเล่มได้รับการดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์และละครเวที

พ.ศ. ๒๕๕๐ ก่อตั้งสถาบันวิมุตตยาลัย อันเป็นสถาบันการศึกษาทางเลือก เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพัฒนาสันติภาพโลก พ.ศ. ๒๕๕๒ ก่อตั้งศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิงญตะวันตก และก่อตั้งเว็บไซต์ www.dhammatoday.com เพื่อขับเคลื่อนงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่ประชาคมโลก

ปัจจุบันท่านสังกัด ณ วัดศรีศักดิ์ดาราม และพำนัก ณ ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิงญตะวันตก ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง เชียงราย จังหวัดเชียงราย เพื่อทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้วยการเขียนหนังสือและสอนพระพุทธศาสนาเชิงประยুক্ত์ โดยบูรณาการศาสตร์ร่วมสมัย เข้ากับการฝึกเจริญสติตามแนวทางแห่งอานาปานสติกรรมฐานของพระพุทธองค์

มหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์ 'เศรษฐศาสตร์มขฉีมา การศึกษาเพื่อสันติภาพ'

ปรัชญา

“รู้ ตื่น เบิกบาน ศานติสุข”

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์เป็นสถาบันการศึกษา
ทางเลือกเพื่อการวิจัย ภาวนา โดยบูรณาการพุทธศาสนา
ศาสตร์สมัยใหม่ และเกษตรกรรมธรรมชาติ เพื่อสร้างสรรค์
สันติภาพโลกอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

๑. สร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยการศึกษา
อย่างเป็นองค์รวม
๒. บูรณาการการเจริญสติเข้ากับทุกกิจกรรมของชีวิต
๓. พัฒนาเกษตรกรรมธรรมชาติและระบบเศรษฐกิจ
แบบพึ่งตนเอง
๔. สร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
๕. ส่งเสริมโลกนี้ให้มีสันติภาพ

ผู้ก่อตั้ง

พระมหาอุดมชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)

ศษ.บ. พธ.ม. ป.ธ.๙

(ปร.ด., มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, ศษ.ด.,
มหาวิทยาลัยมหาดไทย, ศษ.ด., มหาวิทยาลัยอิสเทิร์น
เอเซีย)

สถานที่ตั้ง

ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน บนพื้นที่ ๑๕๔ ไร่
ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

แรงบันดาลใจ

ในการก่อตั้งมหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์

ระบบการศึกษาของโลกทุกวันนี้ เป็นระบบการศึกษา
ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนเพื่อสนองเป้าหมายในทางเศรษฐกิจ
เป็นสำคัญ ในระบบการศึกษาเช่นนี้ ศักยภาพที่แท้จริง
ของมนุษย์จึงถูกละเลย มองข้าม หรือถูกทำให้พัฒนา
ไปในทางที่ผิด เช่น มนุษย์ยังมีการศึกษาสูงขึ้น ยังมี
ความเห็นแก่ตัว ยิ่งศึกษาลึกซึ้งยิ่งกลายเป็นผู้ชำนาญการ
เฉพาะด้านที่รู้แต่เรื่องของตัวเอง ทว่าไร้เดียงสาต่อความรู้
ด้านอื่น หรือยิ่งศึกษามากขึ้น กลับมีทักษะในการทำลาย

คุณภาพของชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม อย่างน่าเป็นห่วง สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ถูกทำให้เป็นสถาบันทางเศรษฐกิจที่คิดแต่เรื่องกำไร ขาดทุน และมองนักศึกษาไม่ต่างอะไรกับกลุ่มลูกค้าของบริษัทส่วนตัวมากยิ่งขึ้นทุกที

ท่ามกลางวิกฤติทางการศึกษาที่น่าปัญหามากมาย มาสู่ชีวิตและโลกเช่นนี้ สถาบันการศึกษากระแสหลักจึงไม่อาจสร้างคนที่เต็มคน ไม่อาจสร้างคนที่มีศักยภาพพอที่จะเปลี่ยนแปลงโลกไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีแต่จะลดทอนศักยภาพของคนลงให้เป็นเพียงสัตว์เศรษฐกิจที่เก่งในการเป็นนักไล่ล่าหาความสุขและสร้างทุกข์ใส่คนอื่น

หากปรารถนาจะสร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และปรารถนาจะเห็นโลกพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม เราก็จำเป็นต้องสร้างรูปแบบการศึกษาใหม่ขึ้นมา อันได้แก่รูปแบบการศึกษาที่ส่งเสริมให้ทุกคนมีความสุข มีความมั่งคั่งทางจิตวิญญาณ มีปัญญาที่แทงทะลุวิชา มีสุขภาพแข็งแรงพึ่งตนได้ในทางเศรษฐกิจ และมีศักยภาพในการอยู่ร่วมกับคน สังคม สรรพสัตว์ สิ่งแวดล้อมอย่างกัลยาณมิตร

นัยามคัพทัพทเฉพาะ

มหาวิทยาลัย หมายถึง สถาบันการศึกษาทางเลือก ที่เน้นการศึกษาอย่างบูรณาการทั้งห้วสมอง (พุททปัญญา) และหัวใจ (โพธิปัญญา) เพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ โดยประกยุคตพุททศาสนาเข้ากับระบบเศรษฐกิจ แบบพุทท (พุททเศรษฐศาสตร์)

หลักสูตรของมหาวิทยาลัย

๑. วิชาพุททเศรษฐศาสตร์
๒. วิชานิเวศวิทยาเชิงพุทท
๓. วิชาสภาวะอากาศโลกศึกษา
๔. วิชาสุขศึกษา
๕. วิชาสุนทรียศาสตร์
๖. วิชาปรัชญาการศึกษาเชิงพุทท
๗. วิชาวิปัสสนาเพื่อสันติภาพ
๘. วิชาธรรมนิเทศ (สื่อมวลชนที่มีหัวใจ)
๙. วิชาธรรมคुरु (สร้างครุพันธูใหม่)

กิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยพุททเศรษฐศาสตร์

การจัดการเรียนการสอนภายในได้ ๔ วิชาหลัก ได้แก่ วิชาการ วิชาชีพ วิชาชีวิต และวิชาจิตภาวนา เพื่อพัฒนา

ศักยภาพนักศึกษาของมหาวิทยาลัยให้สามารถเติบโตอย่าง
สมบูรณ์พร้อมทั้งภายนอก และภายใน

กิจกรรมภายในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

**๑. ฝึกเจริญวิปัสสนากรรมฐานเพื่อความสดชื่นรื่น
เย็นแห่งชีวิต** ในคอร์สภavana “นิพพานระหว่างวัน” และ
คอร์สภavana “ตื่นรู้อยู่ในงาน”

๒. กิจกรรมแปลงทดลองเกษตรอินทรีย์ อาทิ
โครงการฟาร์มเห็ดปลอดสารพิษ โครงการสวนสมุนไพร
สารพัดประโยชน์ โครงการธนาคารเมล็ดพันธุ์พื้นถิ่น
โครงการนาข้าวเกษตรอินทรีย์ ฯลฯ

**๓. การจัดเสวนาเชิงวิชาการในระดับประเทศและ
ระดับโลก** เพื่อรวบรวมองค์ความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ตลอดจน
จรรยาบรรณสังเคราะห์และวิเคราะห์เพื่อให้เกิดความรู้เชิง
ประจักษ์ นำมาซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา
ประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต อาทิ การจัดเสวนา เรื่อง
“การบริหารจัดการน้ำ”

๔. การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการแก่กลุ่มต่าง ๆ
 อาทิ “หลักสูตรธรรมนิเทศ” ซึ่งเป็นหลักสูตรการจัดอบรม
แก่พระภิกษุสามเณร ทั้งด้านทักษะการเขียน และ
ทักษะการพูด เพื่อสร้างพระธรรมทูตในการเผยแผ่

พระพุทธศาสนาในสังคมวงกว้างต่อไป “**หลักสูตรเปลี่ยนครู เปลี่ยนประเทศไทย**” ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพครูทางด้านจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูในฐานะของแม่พิมพ์และพ่อพิมพ์สำคัญที่เป็นผู้สร้างอนาคตของชาติเป็นต้น

๕. โครงการสื่อสีขาวเพื่อความรู้ตื่นเบิกบาน ซึ่งเป็นโครงการผลิตสื่อต่างๆ ของมหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์ อาทิ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อซีดีและวีดิทัศน์ ตลอดจนหนังสือออนไลน์ต่างๆ ทั้งในด้านการเสริมสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการและการพัฒนาทางจิตวิญญาณ

การสนับสนุนกิจกรรมของมหาวิทยาลัยพุทธ-เศรษฐศาสตร์

ผู้สนใจสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย และการภาวนาเพื่อพัฒนาสันติภาพโลก กับมหาวิทยาลัยพุทธ-เศรษฐศาสตร์โดย

๑. ร่วมเป็นเจ้าของภาพอาหารและน้ำปานะสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม

๒. สนับสนุนโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของ
มหาวิทยาลัยดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

มหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์

สำนักงาน เลขที่ ๒๑๗ หมู่ที่ ๒๕ บ้านใหม่สันป่าเทียง
ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐ โทรศัพท์
๐๘-๑๘๘๘๙-๐๐๑๐, ๐๘-๙๘๙๙๓-๒๑๓๖, ๐๘-๕๗๕๕-๙๘๘๙๘,
e-mail: dhamma.univ@gmail.com

การเดินทางมายังมหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์

การเดินทางมายังจังหวัดเชียงราย

ทางรถยนต์

ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๑ จากอำเภออินทร์บุรี
จังหวัดสิงห์บุรี ผ่านตากฟ้า-วังทอง-พิษณุโลก-อุตรดิตถ์-
เด่นชัย-แพร่-ร้องกวาง แยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข
๑๐๓ ไปอำเภองาว แยกขวาเข้าทางหลวงหมายเลข ๑
ผ่านพะเยาไปจังหวัดเชียงราย ระยะทาง ๗๘๕ กิโลเมตร

รถโดยสารประจำทาง

มีรถโดยสารธรรมดาและรถโดยสารปรับอากาศ
บ.ข.ส. และบริษัทเอกชน ออกจากสถานีขนส่งสายเหนือ
ถนนกำแพงเพชร ๒ ไปเชียงรายทุกวัน สอบถามรายละเอียด

ที่สถานีขนส่งสายเหนือ โทร. ๐-๒๙๓๖-๒๘๕๒-๖๖ www.transport.co.th

เครื่องบิน

มีเที่ยวบินตรงเส้นทางกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ทุกวัน สอบถามรายละเอียดได้ที่

- แอร์ เอเชีย โทร. ๐-๒๕๑๕-๙๙๙๙

เว็บไซต์ www.airasia.com

- โอเรียนท์ ไทย แอร์ไลน์ โทร. ๑๑๒๖

เว็บไซต์ www.flyorientthai.com

- การบินไทย โทร. ๐-๒๓๕๖-๑๑๑๑

เว็บไซต์ www.thairways.com

- ท่าอากาศยานเชียงใหม่ โทร. ๐-๕๓๗๙-๓๐๔๘

การเดินทางมายังมหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์

จากทางหลวงหมายเลข ๑ มุ่งตรงไปยังวัดร่องขุ่น แยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๑๐๒๐ (ไปอำเภอเทิง) จากนั้นวิ่งมาประมาณ ๒๐ กิโลเมตร ผ่านตลาดห้วยสัก เลี้ยวขวาเข้าซอยด้านข้างวัดศรีศักดิ์คาราม จากนั้นวิ่งตรง มาตามทางเรื่อย ๆ จะมีป้ายบอกทางเป็นระยะ

ร่วมเบิกบาน กับการรับใช้เพื่อนมนุษย์

ร่วมสร้างโลกนี้ให้มีสันติภาพโดยการสนับสนุนกิจกรรมของมูลนิธิวิมุตตยาลัยและสถาบันวิมุตตยาลัย ดังรายการต่อไปนี้

๑. สมัครเป็น **“โพธิสัตว์ภาคี”** (พรธส./Dhamma Volunteer) ผู้ยินดีในการรับใช้เพื่อนมนุษย์ ด้วยการอุทิศตนทำงานอาสาสมัครด้วยจิตสำนึกสาธารณะร่วมกับโครงการต่างๆ ของสถาบัน เช่น อ่านหนังสือเสียงธรรมะ ถอดเทป ตัดต่อเสียงธรรมบรรยาย จัดพิมพ์ต้นฉบับ จัดพิมพ์หนังสือธรรมะเพื่อแจกเป็นธรรมทาน ทำรายการวิทยุ โทรทัศน์ธรรมะ วิทยากรในงานทางธรรมะ อาสาสมัครงานบุญที่เกี่ยวกับการเผยแผ่ธรรมะในรูปแบบต่างๆ

๒. สนับสนุนโครงการสร้าง **วัดป่าวิมุตตยาลัย** (โครงการ “วัดป่าขานเมือง”) บนพื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ณ รั้งสิต คลอง ๑๔ ให้เป็น **“ศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อประชาคมโลก”** ตามแนวทางการสร้างวัดให้เป็นแหล่ง **“ความรู้”** คู่ **“ความดี”** ของท่าน ว.วชิรเมธี ติดต่อยุบรวมบริจาคเป็นเจ้าภาพสิ่งปลูกสร้างและเสนาสนะสงฆ์ เช่น อุโบสถ อาคารวิปัสสนากรรมฐาน วิหารแห่งวรรณกรรม

(ห้องสมุดพุทธคัมภีร์ที่สมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย) กฎีที่
พำนักสงฆ์ และห้องรับรองผู้ปฏิบัติธรรมตามกำลังศรัทธา

ผู้สนใจสามารถโอนเงินผ่านบัญชีออมทรัพย์ ชื่อ
บัญชี **พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (โครงการวัดป่าขนเมือง)**
ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาศิริราช บัญชีออมทรัพย์ เลขที่
๐๑๖-๕-๑๕๖๗๖-๕

๓. สนับสนุนการเผยแพร่พุทธศาสนาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์
CD ธรรมทาน เป็นรายเดือน หรือรายสะดวก กับโครงการ
“หนังสือธรรมะแจกฟรี CD ธรรมะให้เปล่า” เพื่อส่งเสริม
ปัญญาบารมีและบำเพ็ญธรรมทานอันเป็นทานชั้นเลิศ
ที่เหนือกว่าทานทั้งปวงโดยบริจาคผ่านบัญชีออมทรัพย์
ชื่อบัญชี **“ธรรมนวัตกรรม” ธนาคารไทยพาณิชย์**
สาขาศิริราช บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๐๑๖-๕-๑๖๒๙๗-๒

๔. ร่วมตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาของ
พระภิกษุสามเณรและนักเรียน นิสิต นักศึกษา โดยบริจาค
เพื่อตั้งเป็นกองทุนในชื่อ-สกุล หรือองค์กรของท่านเอง
โดยการบริจาคเข้ากองทุนเป็นรายเดือน รายปี หรือ
รายสะดวก หรือสมทบทุน **“โครงการธรรมทาน”** โดย
โอนเงินผ่านบัญชีออมทรัพย์ ชื่อบัญชี **กองทุนธรรมทาน**
ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาศิริราช บัญชีออมทรัพย์ เลขที่
๐๑๖-๕-๑๖๓๐๐-๙

๕. ร่วมบริจาคสมทบโครงการ “วันเกิดของฉัน คือ วันแบ่งปันแต่เพื่อนมนุษย์” โดยบริจาคเงินเพื่อการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเป็นธรรมทาน เพื่อจัดพิมพ์เป็นหนังสือธรรมะรายเดือน และร่วมสนับสนุนวารสาร “ธรรมะ Magazine” รายเดือนของสถาบัน

๖. ร่วมเป็นเจ้าของภาพอาหาร น้ำปานะ และค่าใช้จ่ายในคอร์สภavana เพื่อสันติภาพที่ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เจริญตะวัน อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย หรือคอร์สภavanaอื่นๆ ที่สถาบันจัดขึ้นตามวาระอันสมควร

๗. ติดตามรับชม รับฟัง และเสนอข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์เพื่อการทำงานของมูลนิธิและสถาบันวิมุตตยาลัย ได้ที่เว็บไซต์ www.dhammatoday.com

ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

มูลนิธิวิมุตตยาลัย และ สถาบันวิมุตตยาลัย

สำนักงาน เลขที่ ๗/๙-๑๘ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๗
ถนนอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๒-๙๑๒๓ ๐๘-๙๘๙๙๓-๒๑๓๖, ๐๘-๑๘๘๘๙-
๐๐๑๐, ๐๘-๗๐๘๐-๗๗๗๗ โทรสาร ๐-๒๔๒๒-๙๑๒๘

E- mail: dhammatoday@gmail.com

www.dhammatoday.com

สถานีธรรมของท่าน ว.วชิรเมธี (V. Vajjiramedhi's Dhamma Station)

สถาบันวิมุตตยาลัย

เลขที่ ๗/๙-๑๘ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๗ ถนน
อรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐ โทรศัพท์
๐-๒๔๒๒-๙๑๒๓ ๐๘-๙๘๙๓-๒๑๓๖, ๐๘-๑๘๘๙-๐๐๑๐,
๐๘-๗๐๘๐-๗๗๗๙ โทรสาร ๐-๒๔๒๒-๙๑๒๘ www.dham-
matoday.com E- mail : dhammatoday @ gmail.com

รายการโทรทัศน์

๑. รายการ “เข้านี้ที่หมอขีด”
ออกอากาศทางช่อง ๗ ทุกวันจันทร์-ศุกร์
เวลา ๐๗.๒๐ น.
๒. รายการ “กล้าคิด กล้าทำ”
ออกอากาศทางช่อง ๕ ทุกวันเสาร์
เวลา ๑๗.๓๐ น.
๓. รายการ “หมุ่นตามโลกกับvikrom”
ออกอากาศทางช่อง ๕ ทุกวันอังคาร
เวลา ๐๙.๓๐ น.

๔. รายการ “ว.วชิรเมธี **ชี้ทางธรรม**”

ออกอากาศทางช่อง ๙ ทุกวันเสาร์-อาทิตย์
เวลา ๑๓.๐๐ น.

๕. รายการ “**สาระธรรมเพื่อมวลชน**”

ออกอากาศทางช่อง ๙ ทุกวัน ทุกต้นชั่วโมง

๖. รายการ “**กรรมลิขิต**”

ออกอากาศทางช่อง ๕ ทุกวันอังคาร
เวลา ๒๑.๒๐ น.

๗. รายการ “**ธรรมะวันอาทิตย์**”

ออกอากาศทางช่อง ๗ ทุกวันอาทิตย์
เวลา ๐๖.๐๐ น.

รายการวิทยุ

๑. FM 96.5 MHz รายการ “**การเดินทางของความคิด**”

ทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา ๒๑.๑๐ น.

๒. FM 93.0 MHz รายการ “**คลื่นลูกใหม่**” ทุกวันพระ

เวลา ๒๐.๑๕ น.

๓. สถานีวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ รายการ “**สาระธรรม**” ทุกต้นชั่วโมง

คอลัมน์ประจำ

หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์

คอลัมน์ปัญญาวิวัฒน์ วางแผงทุกวันอาทิตย์

หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก

คอลัมน์คั่นช่องและโคมฉาย วางแผงทุกวันพระ

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

คอลัมน์ธรรมชาติวางแผงทุกวันพุธ

นิตยสารเนชั่นสุดสัปดาห์

คอลัมน์ธรรมาวิวัฒน์ วางแผงทุกวันศุกร์

นิตยสาร Health & Cuisine

คอลัมน์จาริกนอก จรรโลงใน วางแผงทุกต้นเดือน

นิตยสาร Secret

คอลัมน์ Answer key วางแผงทุกวันที่ ๑๐ และวันที่ ๒๕ ของเดือน

นิตยสาร M&C แม่และเด็ก

คอลัมน์ธรรมชาติประจำเล่ม วางแผงทุกต้นเดือน

นิตยสาร WHO?

คอลัมน์ Who's mind วางแผงทุกวันที่ ๑ และวันที่ ๑๖ ของเดือน

นิตยสาร **THAI SMILE MAGAZINE** (เฉพาะภาคพื้น
ยุโรป)

คอลัมน์ถามจากสมองตอบจากหัวใจ วางแผงทุก
ต้นเดือน (แจกฟรี)

นิตยสาร **All Magazine** วางแผนทุกวันที่ ๒๕
ของเดือน

นิตยสาร **computer today** วางแผนทุกวันที่ ๑
และวันที่ ๒๕ ของเดือน

นิตยสาร **INTO** วางแผงทุกต้นเดือน (แจกฟรี)

นิตยสาร **คลังสมอง** วางแผงทุก ๓ เดือน

วารสาร **ครอบครัวพอเพียง**

คอลัมน์ธรรมะติดปีก วางแผงทุกต้นเดือน

เว็บไซต์ : *Social Network*

<http://www.dhammatoday.com>

<http://www.facebook.com/v.vajiramedhi>

<http://www.Twitter.com/vajiramedhi>

สถาบันวิมุตตยาลัย

สมัครสมาชิกรับหนังสือธรรมะ และ ซีดีธรรมะ

ข้าพเจ้า.....

มีความประสงค์สมัครเป็นสมาชิกรับหนังสือธรรมะ : สมาชิกใหม่ ต่ออายุสมาชิก

มีกำหนด.....ปี เริ่มตั้งแต่เดือน.....เป็นต้นไป

ทั้งนี้ได้ส่งเงินจำนวน.....บาท มาชำระให้พร้อมนี้แล้วโดย

ชำระด้วยตัวเอง

โอนเงิน

อัตราค่าสมาชิก : ระยะเวลา ๑ ปี เป็นเงินจำนวน ๖๐๐ บาท

ระยะเวลา ๒ ปี เป็นเงินจำนวน ๑,๐๐๐ บาท

โปรดจัดส่งหนังสือไปที่ : (เขียนตัวบรรจง)

ชื่อผู้รับ.....

สถานที่ติดต่อ เลขที่.....หมู่บ้าน/อาคาร.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....

แขวง.....เขต.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

หมายเหตุ : การชำระเงิน

๑. โอนเงินผ่านบัญชีชื่อ ธรรมนวัตกรรม ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาศิริราช บัญชีออมทรัพย์เลขที่ ๐๑๖-๕-๑๖๒๕๗-๒
๒. หากสมาชิกเปลี่ยนที่อยู่ใหม่ โปรดแจ้งให้สถาบันวิมุตตยาลัย ทราบโดยด่วน
๓. สมาชิกจะได้รับหนังสือธรรมะจากสถาบันวิมุตตยาลัย เดือนละ ๑ เล่ม ตามระยะเวลาที่ท่านระบุมา

สถาบันวิมุตตยาลัย ๗/๙-๑๘ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทร. ๐-๒๕๒๒-๕๑๒๓ โทรสาร ๐-๒๕๒๒-๕๑๒๔

“

ขอให้เธอเปิดบาน
กับการรับใช้เพื่อนมนุษย์

”

(ว.วชิรเมธี)

ใครก็ตามเป็นบุคคลที่ไม่เห็นแก่ตัว

ใครก็ตามเป็นบุคคลที่มีความสุขกับการได้ช่วยเหลือแก่ผู้อื่น

ใครก็ตามเป็นบุคคลที่เบิกบานกับการรับใช้เพื่อนมนุษย์

ใครก็ตามมีความสุขที่ได้ช่วยปลดปล่อยความทุกข์ให้แก่ผู้อื่น

ใครก็ตามรู้สึกว่าการช่วยเหลือเขาให้พ้นทุกข์นั้นคือความสุขของเรา

ใครก็ตามที่ประพฤติปฏิบัติเช่นนี้ เพราะมีโลกทัศน์ว่า โลกทั้งผองพี่น้องกัน

คนคนนั้น คือพระโพธิสัตว์